

veac nou

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A.R.L.U.S.

12 pagini - 1 leu

1944-1969

25

DE ANI DE LA
ELIBERAREA PATRIEI
DE SUB JUGUL
FASCIST

DIN SUMAR:

- Nouă zile de lupte glorioase
- Ritmurile dezvoltării noastre
- Mecanismul inteligenței ● Mar-
te, ca Pământul acum 4 miliarde
de ani ● Pagina de umor

34

ANUL XXV
22 AUGUST 1969
(1275)

AUGUST 1944-1969

Sînt douăzeci și cinci de ani... Un sfert de secol de la memorabilul eveniment al eliberării țării de sub jugul fascist. Douăzeci și cinci de ani din ziua aceea fierbinte de august care s-a întipărit în conștiința poporului ca un moment de cotitură și ca punctul de plecare al transformărilor revoluționare ce au dus la dobîndirea adevăratei independențe și suveranității a țării, la eliberarea socială a celor ce muncesc, la edificarea celei mai drepte orînduirii din cîte au existat vreodată, orînduirea socialistă.

Sînt douăzeci și cinci de ani de la eroicul 23 August 1944 și cu cît înaintăm mai mult pe drumul deschis atunci, cu atît sensul major al insurecției armate antifasciste ne apare mai pregnant, cu atît importanța evenimentelor de atunci se reliefează tot mai puternic pe fundalul marilor prefaceri politice și economice care au conturat profilul României socialiste de astăzi, aflată într-un imptuos proces de dezvoltare și modernizare.

Insurecția armată antifascistă de la 23 August 1944 a însemnat victorioasa incununare a unei lungi și aprige lupte pentru libertate și neahtare, a unui nesfîrșit lanț de crîncene lupte pentru apărarea pămîntului strămoșesc, a bătăliilor purtate de masele muncitoare de la orașe și sate pentru justiție socială, drepturi democratice și un trai omenesc. Misiunea istorică de a înfăptui, o dată cu propria eliberare din lanțurile exploatații, eliberarea întregului popor a fost dusă la bun sfîrșit de elasa muncitoare condusă de Partidul Comunist Român, care a știut să strîngă în jurul său toate forțele vii ale națiunii, pe toți cei care se împotriveau nefastei dictaturi fasciste.

Partidul Comunist Român a fost organizatorul și conducătorul mișcării de rezistență din țara noastră împotriva hitlerismului. Încă de la începutul războiului, lămurind maselor caracterul național și internațional al luptei antihitleriste, partidul comunistilor a fost sufletul unei largi mișcări care s-a dezvoltat mereu, cuprinzînd în rîndurile ei muncitori, țărani, intelectuali, oameni de cele mai diferite categorii sociale, ostași, ofițeri, cadre superioare din armată, oameni politici de diverse orientări, pe toți cei care năzuiau la doborîrea regimului antonescian și scoaterea țării din războiul hitlerist.

„Este meritul istoric al Partidului Comunist Român — a arătat tovarășul Nicolae Ceaușescu, în Raportul C.C. al P.C.R. la Congresul al X-lea al Partidului — că, în aceste grave împrejurări, a reușit să găsească calea pentru colaborarea cu toate forțele antifasciste în vederea răsturnării dictaturii militarofasciste, scoaterii României din războiul antisovietic și alăturării sale coaliției antihitleriste, dezvoltării democratice a țării. Rezultatul acestei politici s-a concretizat în realizarea Frontului Unic Muncitoresc, în unirea forțelor democratice, în stabilirea colaborării cu cercuri militare, inclusiv cu monarhia. Astfel, insurecția armată a fost rodul acțiunii unite a celor mai largi forțe politice naționale, armatei, formațiunilor patriotice, al adeziunii depline la lupta antifascistă a maselor populare. În înfăptuirea acestui act de importanță crucială pentru destinele României rolul hotărîtor l-au avut elasa muncitoare și avangarda sa revoluționară, Partidul Comunist Român“.

Insurecția din august 1944 a constituit o puternică expresie a hotărîrii poporului de a-și determina singur soarta, unul din momentele cruciale din viața unei națiuni cînd rolul maselor populare ca făuritoare ale istoriei se vedește cu o deosebită forță. În același timp, întreaga desfășurare a insurecției a confirmat justiciu planului de acțiune elaborat de Partidul Comunist Român, a dovedit capacitatea sa de a-și stabili strategia și tactica în conformitate cu condițiile concrete din România, de a mobiliza, organiza și conduce masele.

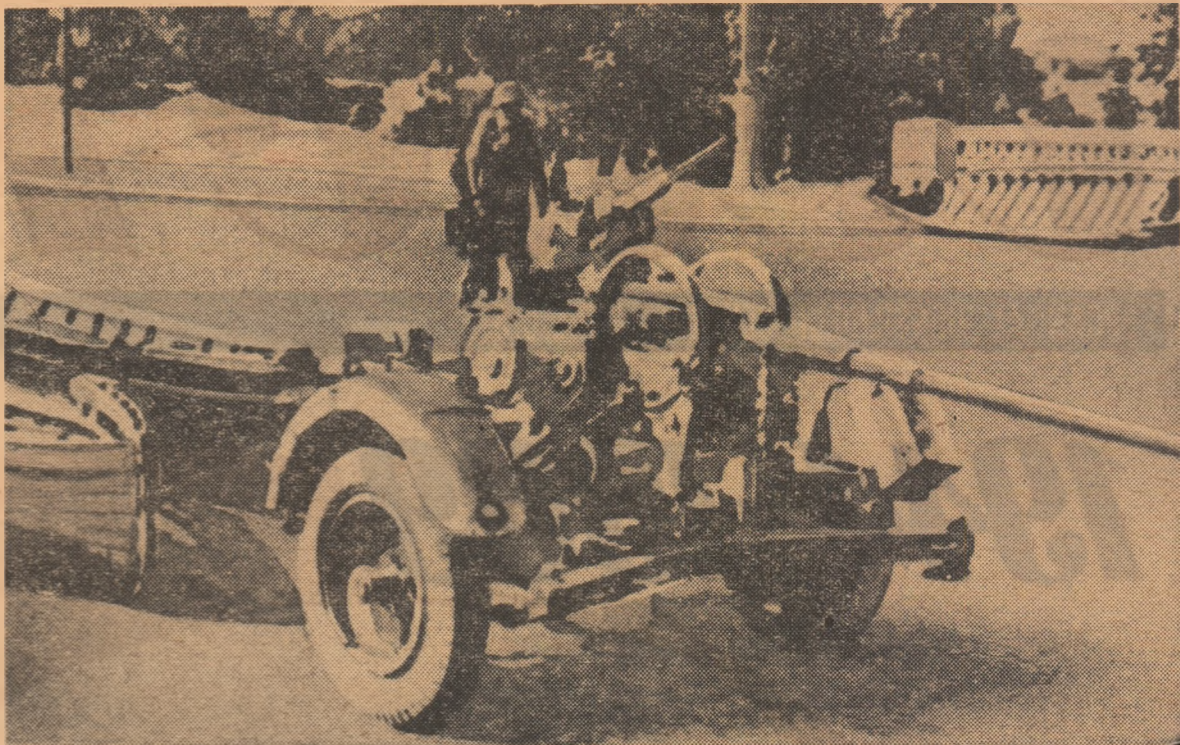
O contribuție hotărîtoare la înfrîngerea fascismului, la salvarea omenirii de pericolul robiei naziste, la eliberarea totală a țării noastre a avut-o Uniunea Sovietică, țara care a purtat pe umerii săi greul celui de-al doilea război mondial. Alături de armata sovietică, armata română a luptat cu vitejie pentru alungarea armatelor germane de pe întregul teritoriu al patriei, pînă la sfîrșirea totală a rezistenței Germaniei hitleriste, pecetluind astfel prietenia trainică dintre popoarele noastre. Zdrobirea fascismului a arătat o dată mai mult că nu există în lume forțe în stare să ingenuche popoarele hotărîte să-și apere dreptul sînt de a trăi neatîrnate, corespunzător voinței și aspirațiilor lor supreme.

În pîtratul de veac care a trecut de atunci istoria societății românești a marcat profunde transformări social-politice, împlinirea idealurilor de libertate națională și socială a poporului. Sub conducerea încercată a partidului a fost abolită pentru totdeauna exploatarea omului de către om, au fost lichidate clasele exploatare, socialismul a triumfat definitiv pe pămîntul patriei noastre.

Rolul conducător al partidului în societatea noastră își trage astfel seva din încrederea și adeziunea poporului, din convingerea acestuia, întemeiată pe întreaga evoluție istorică a țării, că politica marxist-leninistă a P.C.R. se inspiră exclusiv din nevoile arzătoare ale celor ce muncesc și răspunde într-un totul intereselor superioare ale națiunii.

Congresul al X-lea al Partidului Comunist Român a stabilit programul dezvoltării multilaterale a României socialiste în deceniul următor. Interesul pasionat cu care întreaga suflare românească a urmărit dezbaterile supremului for al partidului, adeziunea entuziastă la concluziile și directivele sale constituie o nouă și strălucită mărturie a unității indestructibile a întregului nostru popor, expresia hotărîrii nestrămătate a națiunii noastre socialiste de a înfăptui hotărîrile Congresului al X-lea. Realegera în fruntea partidului a tovarășului Nicolae Ceaușescu, eminent fiu al poporului nostru, constituie o fermă garanție a continuității și consecvenței politicii marxist-leniniste a partidului, certitudinea unei politici interne și internaționale raționale, realiste, curajoase și constructive.

O dată cu a 25-a aniversare a eliberării de sub jugul fascist, sub steagul larg desfășurat și biruitor al partidului, România socialistă pășește în al doilea pătrar de secol de viață nouă cu o exaltantă încredere în forțele ei, cu convingerea nestrămătată că merge pe un drum drept și luminos, pe calea largă și însorită care duce la triumful socialismului și comunismului.

Pe podul Băneasa, în zilele neuitatului August '44, un tun părăsit de hitleriști

Nouă zile de lupte glorioase

Puterea exemplului zilei de 23 August zăbovește în mințile oamenilor și va zăbovi cu intensitatea pe care i-o conferă bogăția semnificațiilor ei. Pentru istoria noastră, 23 August înseamnă un salt imens, desprinderea de întuneric, sușul spre lumină. La chemarea Partidului Comunist Român, elasa muncitoare, țărănimea, intelectualitatea, întregul nostru popor s-au ridicat — torent nestăvilit — punînd capăt unui odios regim de dictatură fascistă și, alăturîndu-se coaliției antihitleriste, și-au adus o contribuție de preț la înfrîngerea fascismului.

Înceleștările au fost crîncene. La București, pe Valea Prahovei, la Constanța, Turnu Severin, Timișoara, Brașov etc. hitleriștii au simțit minia poporului.

Referîndu-se la operațiunile pentru lichidarea grupării hitleriste din localul Școlii superioare de război din București (azi Academia militară), unde își avea sediul Misiunea militară germană din România pentru armata de uscat, generalul-maior în rezervă Dan Ionescu arată :

„Deși hitleriștii dispuneau de forțe puternice, dotate cu arme automate, manevra energetică a escadronului 1 (din Regimentul 2 călărași — N. R.) susținut de focul celor trei care de luptă și al aruncătoarelor a dus la înfrîngerea împotrivrării disperate a inamicului.

În urale, ostașii escadronului au pătruns pe platoul dintre pavilioanele Școlii superioare de război, au luat cu asalt aripa uneia dintre clădiri, după care au cucerit întregul local.“

Cu aceeași înflăcărare și dăruire au răspuns chemării Partidului și ostașii din Regimentul de gardă călare și Regimentul 2 călărași care au zădărnicit încercarea hitleriștilor de a pătrunde în Capitală pe la podul Băneasa.

M-am deplasat imediat spre pod, în apropierea locului unde unitatea germană se pregătea să intre în Capitală — își amintește generalul-maior în rezervă Marcel Olteanu, despre noaptea de 24 august. Comandantul detașamentului pregătea semnalul de deschidere a focului. Dar, fără a mai aștepta, Virtosu (comandant de tun — N.R.) slobozi o primă lovitură în pîntecul tunului dușman (...) Rînd pe rînd au fost scoase din luptă încă patru tunuri grele germane, precum și o parte din camioanele coloanei. (...)

Ostașii români și formațiunile

*) Citatele inserate provin din amintirile unor participanți la insurecție, apărute în volumul Armata română în războiul antihitlerist, București, Editura politică.

de luptă patriotice au străjuit cu bărbăție porțile Capitalei și dușmanul n-a putut pătrunde.

Îmi fac o plăcută datorie de onoare relevînd aici lupta comună din acele zile grele, cu vitezele formațiuni patriotice de luptă, alcătuite din patrioți înflăcărați, muncitori înalțați de la C.F.R., S.T.B. și „Malaxa“, care și-au adus o contribuție eroică la înfrîngerea dușmanului.

Ca un singur tot, întreaga țară se ridicase la luptă. Jertfele au fost multe. Locotenent-colonelul medic Marius Sufana își amintește cu emoție de acele zile: „Operasem și pînă atunci. Dar acum întilneam pentru prima oară la rîniți o mare dorință de a se vindeca pentru a fi apți de luptă cît mai repede. Chemările înflăcărute ale Partidului Comunist și veștile despre succesul unităților române și al formațiilor de luptă patriotice aveau asupra lor efectul tonic al celui mai bun medicament.“

Elena Nicolini, care în acele zile a activat la unul dintre punctele sanitare din Capitală, își amintește: „Era mare nevoie de o asistență sanitară cît mai calificată. Pe cei cărora nu le era suficient doar primul ajutor îl transportam repede la punctul medical aflat la subsolul unei clădiri cu trei etaje în care funcționase cîndva Institutul central medical al aviației. Aici am ajutat la pansarea și evacuarea răniților pînă la sfîrșitul trupelor din această zonă.“

Lupte crîncene s-au purtat în Valea Prahovei, zonă pe care comandamentul hitlerist dorea s-o mențină cu orice preț. Ostașii, împreună cu muncitorii petroliști, i-au zădărnicit însă planurile, trecînd la acțiuni hotărîte.

Generalul-maior în rezervă Toma Zotter își amintește cu mîndrie de bilanțul acestor lupte :

„În luptele desfășurate între 23 și 30 august în Valea Prahovei de către trupele noastre și formațiunile patriotice, ajutate de masele largi populare, au fost luați 9.000 de prizonieri hitleriști, printre care 3 generali comandanți de divizii; au fost capturate 1.300 de autocamioane, numeroase trenuri cu armament, 260 de tunuri de diferite calibre. În aceste lupte hitleriștii au avut 1.500 de morți și 2.300 de răniți.“

Dacă în disperarea lor, hitleriștii n-au reușit să-și pună în aplicare planurile, aceasta se datorește, în mare măsură, hotărîrii și eroismului muncitorilor petroliști mobilizați de partid.

Era limpede — afirmă Constantin Stan — directorul schelei Boldești, participant la evenimente — că la acțiunea de apărare a schelei trebuiau mobilizate forțe cît mai numeroase.

Iar cînd muncitorii au fost chemați să pună mina pe arme, constituiți în grupe de luptă, în frunte cu comuniștii, ei au trecut fără șovăire la fapte.

Peste tot aceeași dîrzenie și hotărîre. Iată un exemplu: La uzina „Rogifer“ din Tohan, arată colonelul în rezervă Atanase Chiriță, 56 de muncitori sub comanda lt. Năstase Marin, animați de dragoste de patrie și urînd de moarte pe fasciști, s-au constituit într-o baterie de artilerie și cu tunurile remorcate de mașini încărcate cu muniții și alimente au pornit în sectorul Prejmer-Dobolii de Jos, unde au sprijinit prin foc bine condus unitățile de infanterie ale Corpului de munte, provocînd dușmanului numeroase pierderi.

Rapiditatea și promptitudinea acțiunilor Armatei române îl dezoientează pe inamic. La Cernavodă, punct de mare importanță strategică, evenimentele se desfășoară în același ritm trepidant. În ziua de 25 august 1944 — își amintește locotenent-colonelul în rezervă Florin S. Navasart —, trupele române au dezarmat unitățile germane din Cernavodă, iar comandantul trupelor hitleriste din Dobrogea, generalul von Tschammer und Osten, a fost făcut prizonier. Succesele obținute la Cernavodă au avut o mare importanță pentru trupele noastre care și-au consolidat pozițiile și au interzis hitleriștilor accesul pe pod.

Pentru comuniștii din Turnu Severin — oraș cu vechi tradiții revoluționare — alungarea hitleriștilor era incununarea activității ilegale, desfășurate aici în anii grei ai războiului. Teodor Dărăbăneanu își amintește: „La apelul organizației de partid au răspuns muncitorii și întreaga populație a orașului, precum și țărani din satele mărginașe Cernești și Simian. Muncitorii din șantierul naval și din fabrică, cît și mulți alți cetățeni s-au prezentat la Regimentul 95 infanterie, cerînd arme și muniții.“

23—31 august 1944— 9 zile de lupte crîncene în întreaga țară.

Marea victorie a fost dobîndită sub direcția conducere a Partidului Comunist, de formațiunile de luptă patriotice în care au intrat cei mai buni fii ai poporului — muncitori, țărani, intelectuali, bărbați și femei, tineri și vîrstnici — de forțele armate române, în care peste 460.000 de militari au reprezentat toate armele.

Victoria insurecției a creat premisele favorabile pentru purtarea luptei împotriva nazismului alături de Uniunea Sovietică și de celelalte țări din coaliția antihitleristă pînă la victoria finală.

Ritmurile dezvoltării noastre

Dezvoltarea impetuoasă a economiei românești și profundele prefaceri structurale petrecute în ultimul sfert de veac — rod al efortului întregului nostru popor — au demonstrat strălucit viabilitatea vastului program elaborat de partid în vederea dezvoltării multilaterale a țării, ridicării pe o treaptă superioară a întregului proces de desăvârșire a construcției socialiste.

Semnificativ pentru dinamismul economiei țării noastre este ritmul mediu anual de creștere a producției industriale, 13,1 la sută în intervalul 1951—1968, precum și faptul că perioada de dublare a producției industriale în România — de circa 5 ani — este de două ori, două ori și jumătate mai scurtă decât în majoritatea țărilor lumii.

Creșterea producției industriale a țării are la bază uriașul efort de investiții prin care partidul și statul realizează politica economică, politică axată pe industrializarea socialistă, menită să asigure valorificarea superioară a resurselor naturale și de forță de muncă. Aceste creșteri cantitative au multiple valențe calitative, sintetizate elocvent de evoluția ponderii industriei în formarea venitului național. Dacă în anul 1938, industria deținea în venitul național o pondere de 30,8 la sută, în 1968 participarea acestei ramuri a crescut la 54,2 la sută. Dar trebuie să avem în vedere că s-a urmărit nu numai o simplă sporire a producției, ci și creșterea și modernizarea aparatului de producție, îmbunătățirea structurii industriei și a economiei naționale, în general, luarea în considerare a necesității de a acorda prioritate dezvoltării producției mijloacelor de producție, a ramurilor hotărâtoare, de bază: producției de energie electrică și termică, siderurgiei, construcțiilor de mașini și chimiei. Aceste ramuri, în trecut aproape inexistente, au astăzi o mare pondere în economia națională. De la 18,1 la sută în anul 1938, ponderea ramurilor amintite în volumul producției globale industriale s-a ridicat anul trecut la 43,2 la sută, cifră ce trebuie cu atât mai mult apreciată dacă ținem seama că în același interval producția industrială a crescut de 14 ori. Prin această orientare a dezvoltării economice s-au creat premisele cele mai favorabile pentru consolidarea și perfecționarea bazei tehnice a economiei, pentru introducerea progresului tehnic în toate ramurile economice. Aceasta a permis dezvoltarea armonioasă a întregii economii, un proces de diversificare a producției materiale și totodată extinderea comerțului exterior, a colaborării economice cu țările socialiste și cu alte țări, deci participarea tot mai intensă a țării noastre la diviziunea internațională a muncii.

Creșterea potențialului industrial al României, diversificarea continuă a producției, mutațiile calitative și cantitative pe tărîm economic au dus la micșorarea treptată a decalajului față de statele avansate din punct de vedere industrial. Cifrele arată de pildă, că în condițiile sporirii, în ultimii 30 de ani, a producției mondiale de energie electrică de peste 9 ori, țara noastră a urcat 8 trepte în ierarhia mondială, întrecînd o serie de state avansate între care Austria și Belgia. În aceeași perioadă, la producția de fontă și feroaliaje România a urcat 4 locuri, apropiindu-se în ceea ce privește volumul producției de Suedia și Olanda.

În contextul dezvoltării economice a României socialiste, de o deosebită atenție s-a bucurat și agricultura. Problema făuririi unei agriculturi avansate care să folosească larg cuceririle revoluției tehnicoștiințifice contemporane, să contribuie la realizarea unei înalte productivități a muncii sociale a fost o componentă de bază a politicii economice a partidului. În 1967, ca urmare a accelerării ritmului de înzestrare a agriculturii cu mijloace tehnice, volumul fondurilor fixe pe o persoană ocupată în agricultură a fost de 2,7 ori mai mare decât în 1960. În anii construcției socialiste s-a realizat în bune condițiuni aprovizionarea populației și a industriei ca efect al obținerii unui ritm mediu anual de sporire a pro-

ducției globale agricole de 4,9 la sută (în perioada 1951—1957). Concomitent, produsul social total creat în agricultură pe o persoană a sporit de 1,59 ori, iar venitul național de 1,36 ori.

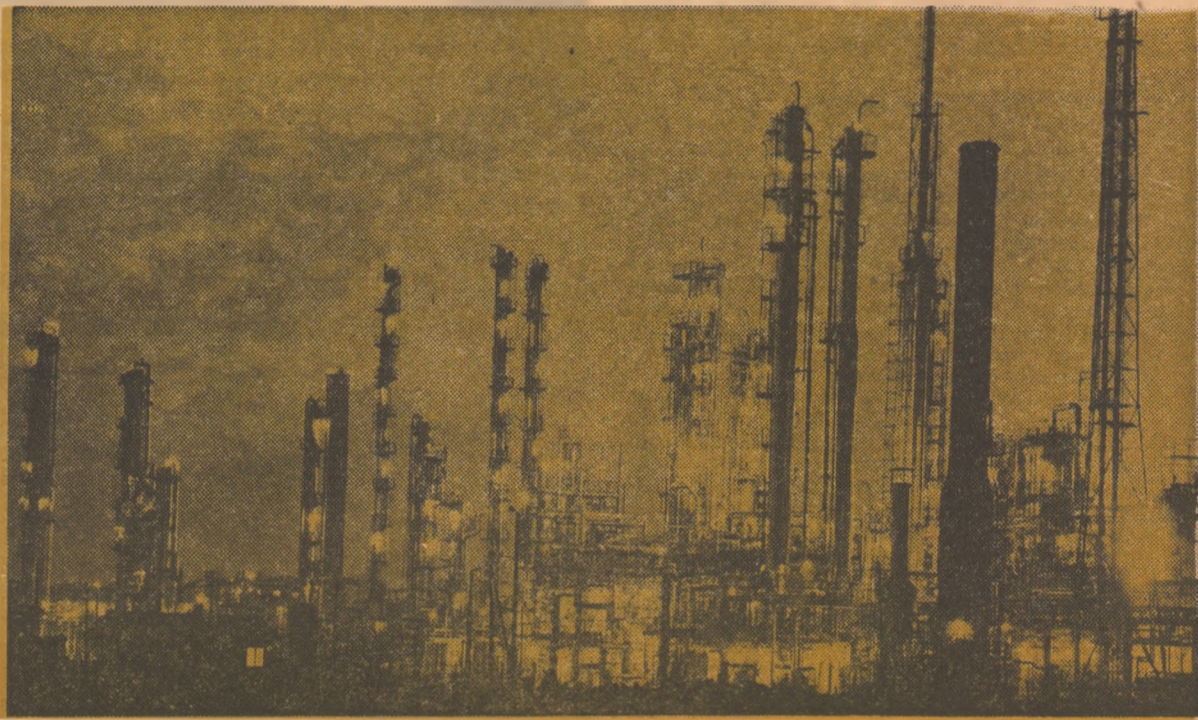
O expresie concludentă a impetuoasei evoluții a economiei țării o constituie faptul că în ultimii 30 de ani venitul național a crescut de 5,2 ori. Acest proces a cunoscut un ritm și mai accelerat în ultimii trei ani. Industria și agricultura, la care se adaugă transporturile, comerțul și prestările de servicii au dat importante acumulări bănești care au făcut posibilă în 1968 creșterea cu 30 la sută a venitului național față de 1965. Acest rezultat este o strălucită confirmare a importanțelor progrese calitative dobândite în domeniul organizării producției materiale; el reflectă eforturile generale de creștere, pe baze planificate, a eficienței în toate domeniile vieții economice — obiectiv fundamental al politicii partidului.

Accentuarea dezvoltării laturilor calitative ale producției, creșterea într-un asemenea ritm a venitului național, au făcut cu puțință ca veniturile oa-

lui de edificare a unei economii moderne. Menținerea dinamismului economiei noastre este asigurată prin creșterea în anii 1971—1975 a producției globale industriale cu 50—57 la sută, ceea ce corespunde unui ritm mediu anual de 8,5—9,5 la sută, urmînd ca în anul 1980 producția industrială să fie de 2—2,3 ori mai mare față de anul 1970.

Și pentru viitor, ca o trăsătură de bază a dezvoltării industriei noastre, se prevede creșterea cu prioritate a ramurilor hotărâtoare și, mai ales, îmbunătățirea structurii sale, prin sporirea accentuată a aportului unor ramuri moderne, strîns legate de progresul tehnic cum sînt: industria electrotehnică și electronică, mecanica fină și producția de mașin-unelte, producția de mase plastice și fire sintetice, de îngrășăminte chimice, de oțeluri aliate și de calitate superioară. În același timp se va urmări asigurarea unor raporturi optime între industria grea și aceea a bunurilor de consum, acordîndu-se o atenție deosebită dezvoltării, diversificării și modernizării industriei ușoare și alimentare.

Agricultura va beneficia în continuare de o atenție deosebită. În perspectiva perioadei 1971—1980

Turnurile chimiei

menilor muncii să sporească simțitor. Dinamica salariului real arată că în 1968 acesta a fost de aproape 2,5 ori mai mare decât în 1950. Concomitent, au crescut veniturile bănești ale țărănimii. Sporirea veniturilor populației se reflectă în creșterea vânzărilor de mărfuri, în orientarea oamenilor muncii spre achiziționarea unor produse de folosință îndelungată, spre construcții de locuințe proprietate personală, spre dobîndirea unor bunuri care nu pot fi procurate în asemenea proporții decât în situația consolidării generale a nivelului de trai al populației.

Pornind de la condițiile concrete ale țării noastre, de la experiența proprie și de la cea mondială, Congresul al X-lea al Partidului, adoptînd Tezele Comitetului Central și Directivele de dezvoltare a economiei naționale pentru perioada 1971—1975 a orientat și în viitor eforturile spre industrializarea susținută a țării, spre dezvoltarea puternică a industriei, ca bază a continuării în ritm înalt a procesu-

ea va deveni o ramură cu un accentuat caracter intensiv cunoscînd o creștere însemnată a producției și a productivității muncii. În anii 1971—1975 ritmul mediu anual de creștere a producției agricole va fi de 5—5,5 la sută, producția globală agricolă urmînd să crească cu 28—31 la sută.

Ca rezultat al dezvoltării economice generale, venitul național va fi în 1975 cu 45—50 la sută mai mare decât în 1970 și pe această bază va spori într-o măsură însemnată, fondul de consum, salariul real va crește cu 16—20 la sută, iar veniturile reale ale țărănimii cu 15—20 la sută.

Înfăptuirea marelui program de dezvoltare a țării adoptat la Congresul al X-lea al Partidului va asigura o nouă și importantă creștere a potențialului economic al României, în interesul progresului general al societății noastre, al ridicării standardului de viață al întregului popor.

Corneliu Cărlan

Eroi ai cauzei poporului

Pe cetățeanul României socialiste, realizările de fiecare ceas îl îndeamnă să gîndească cu încredere mai ales la ceea ce va fi ziua de mine, acest mine care și-a pierdut caracterul său abstract, devenind palpabil, controlabil. Dar sînt momente cînd și recapitulările sînt pilduitoare, căci ne ajută să apreciem cu maximum de obiectivitate faptele, oamenii și vremurile, să jalonăm mai exact drumul pe care l-am străbătut. Acum cînd sărbătorim un sfert de veac de la înfăptuirea marelui act de la 23 August 1944, ne amintim cu dragoste și respect de cei care au luptat și au căzut pentru marelui triumf al zilelor noastre socialiste.

★

...Ani grei de război. Foamete, scumpe, rechiziții, detașamente de muncă. Străzi pustii. Casele cu ferestrele oblojite de camuflaje... Și războiul blestemat, cu foamea lui nesăbuită de vieții tinere...

Acesta era peisajul dezolant al satelor și orașelor noastre în anii dictaturii antonesciene. Acesta era peisajul tragic al țării...

Dar în această beznă continua să ardă o flacără, flacăra dragostei nețărîmurate pentru patrie și popor. Există un creier limpede care lucrează cu încredere neclintită la viitorul țării... În adîncă ilegalitate, se desfășura o luptă neînfricată, pe viață și pe moarte. În întunericul nopților se lipeau afixe, se împărțeau manifeste, se răspîndeau știri, se țineau întruniri conspirative. Măsurile represive nu puteau suprima dreptul oamenilor de a gîndi, de a visa. Visele nu pot fi suprimate cu ajutorul gloanțelor! Așa gîndeau mulți.

Tineri și încrezători, devotați ostași ai marii cauze, comuniștii căzuți eroic în fața plutoanelor de execuție sau în beciurile Siguranței nu primeau să fie legați la ochi. Nu aveau tremur în glas. Rosteau răspicat vorbele de foc care exprimau imperativul momentului: Vrem o Românie liberă și democratică!

Prin ei, un popor întreg dădea glas dragostei sale de libertate.

Și, de aceea nu trebuie, nu pot fi uitați.

În munții Semenicolui

Ștefan Flavaș, ...18 iunie 1944, la 66 de zile de victorie. O dimineață limpede în munții Semenicolui. Undeva, într-un adăpost amenajat cu grijă, un grup de oameni frînți de oboseală. Sînt partizani. Cu citeva ore mai înainte executaseră o misiune... Dușmanul fascist s-a apropiat tiptil. A fost, desigur, o trădare... Tăcerea dimineții a fost sfîșiată brusc de focuri violente de arme. Trăgeau și partizanii. Ștefan le-a ordonat să plece, va asigura el retragerea. Aceasta a fost ultima lui misiune. Cînd dușmanul s-a apropiat, Ștefan zăcea cu arma în mînă și trupul sîfîrțecat de gloanțe. Dar tovarășii săi scăpaseră din încercuire. Lupta continua așa cum cereau indicațiile Partidului.

În 1940 fusese primit în rîndul mem-

brilor Partidului Comunist și cooptat în conducerea organizației Atelierelor C.F.R. Timișoara. În aprilie 1944 a primit sarcina de a organiza grupul de partizani „Mărășești”. A stabilit legăturile, a ales locul taberei, a organizat aprovizionarea cu arme și muniții... Și grupul de partizani și-a început activitatea. Hărțuirea garnizoanelor hitleriste din zonă, sabotaje... A fost un ostaș credincios al partidului comunistilor.

Acțiuni hotărâtoare

Dumitru Paraschiv era sergent, comandant de grupă. Regimentul 2 Călărași din care făcea parte primise misiunea să nimicească rezistența hitleristă într-unul din punctele ei cele mai puternic întărite din Capitală. Acțiunile au început în ziua de 24 august, după-amiază. Obiectivul inamic era foarte bine apărat, situat pe o poziție dominantă. Primele atacuri au fost respinse. A doua zi, 25 august, forțele românești, reîmprospătate prin aducerea unor noi efective au reluat atacul. Spre ora 13 s-a dat marele asalt. Grupa comandată de sergentul Paraschiv a ocupat o clădire în vecinătatea obiectiv-

Marian Ștefan

(Continuare în pag. 4-a)

DE CIVITATE POPULI

Oricât de fermecătoare ar fi satele și cu oricâtă substanță, porcesă din obirșii, ar hrăni ele sufletul istoric al unui popor, ritmul civilizației îl decid orașele. Dar niciodată lucrurile acestea nu s-au văzut mai bine decât acum, numai într-un sfert de secol, cînd poporul nostru, clădind structura unei societăți socialiste, a fost nevoit în același timp să vindece răni numeroase ale războiului, rănile unui urbanism adesea empiric din trecut și alte răni.

O contemplare a orașelor antebelice este interesantă sub mai multe raporturi. Firește, avem orașe vechi — Bucureștii înșiși au depășit jumătate de mileniu, altele sînt chiar mai bătrîne. Forme de viață citadină s-au născut și s-au consolidat în diferite etape istorice, există motive de mîndrie, se poate chiar compune o muzeografie a treptelor urbanistice noastre. Și totuși, în trecut aproape că predomină la noi noțiunea bizară, de un pitoresc trist, a **tîrgului**, care nu mai desemna satul, dar nu putea defini încă orașul. Mihail Sadoveanu le-a găsit acestor tîrguri strălucita definiție metaforică a locului unde nu s-a **întîmplat nimic**. Privite în valențele lor reale, vechile noastre orașe erau de fapt nu rareori niște sate mai mari, oarecumva cu ulițe pavate, cu mai multe prăvălii și locuri de distracție, cu tramvaie și lumină electrică, însă nu și cu o personalitate citadină, definisabilă prin cuvîntul latinesc **urbs**.

Orașe în orașe

N-a uitat nimeni dintre noi ce era de fapt un oraș: el avea un centru, mai mare ori mai mic, în care se putea simți deslușit respirația citadină, căci acolo existau biblioteci, teatre, băi, asfalt, telefoane, calorifere, pază, chiar lux și estetică arhitecturală. Centrul citadin, chiar și în capitala țării, era înconjurat de un briu destul de compact, de case totuși arătoase ori vile, unde un anume grad de confort își făcuse loc, iar casele aveau curți sau grădini. Dincolo, însă, alte brii concentrice alcătuiau mahalalele, unde apa se scotea din puț, pavajul străzilor era o alegorie, baia se făcea în albia de rufe, lumina venea, noaptea, de la lampa cu gaz, iar pe stradă mai ales de la stele. Tot teritoriul demarcat pe hărțile administrative purta numele de oraș, însă civilizația urbană exista numai în nucleu. De aceea, nici mentalitatea oamenilor nu era totdeauna urbană. Este drept, orașul nu făcea agricultură, și prin aceasta se deosebea net de sat.

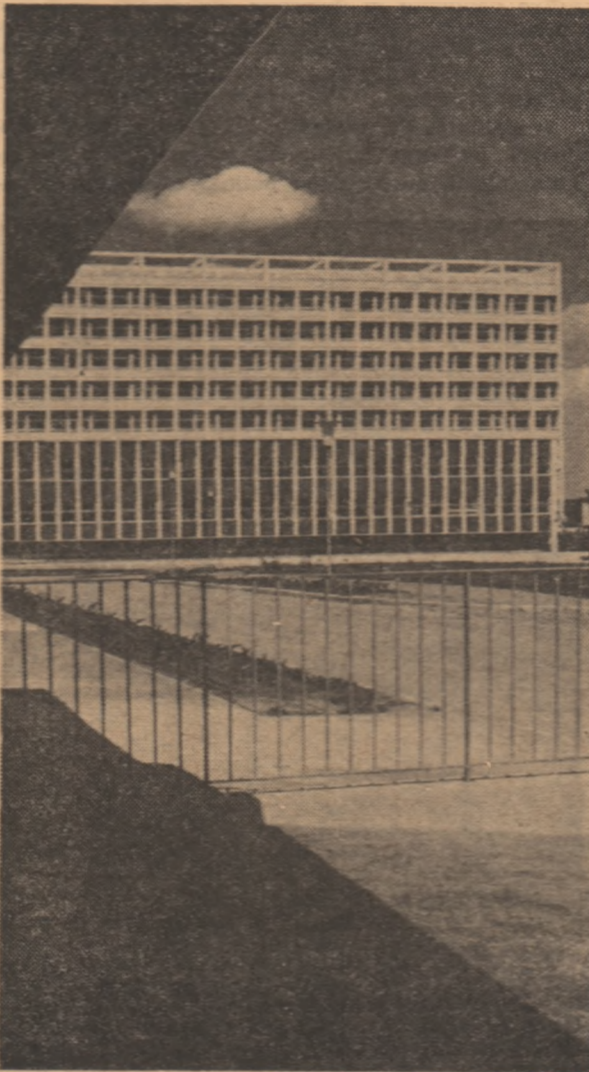
Bucureștii nu făceau excepție de la această regulă, atât de depășită în zilele noastre. Dar existau orașe în care nucleul central se rezuma, practic, la patru-cinci case unde se puteau remarca niște simulacre de viață citadină, restul fiind așezare aproape rurală. Așa era, de pildă, Bacăul, a cărui evoluție mi-o amintesc foarte bine. Mă dusesem odată — prima dată — în acest oraș, ca să constat că după o sută de pași înainte sau înapoi senzația citadină tindea să dispară. Vechiul Bacău, așa cum îl cunoaștem toți din ciclul „Plumb” al lui Bacovia, exista ca oraș prin hotelul și teatrul său (în aceeași clădire), prin două sedii administrative și, în plus, câteva case mai arătoase, despărțite de gară și de cîmp printr-un parc păraginit.

Orașe în fostele mahalale

Tensiunea nouă de construcții urbanistice, a cărei măsură timpului clasic nu o mai poate da, descinde din planificarea socialistă a edificării și reedificării orașelor noastre, venind să înlocuiască ritmul lent al vechii construcții empirice și întâmplătoare.

Să privim din nou Bucureștii. Dacă nu ți-ai vizitat doi-trei ani un prieten, fără ghid nu mai poți nimeri la el: străzile s-au schimbat, maidanele sau alveolele goale dintre clădiri au fost supuse implantului de clădiri noi. Dar, bineînțeles, mult mai mult decât

aceasta, sînt construcțiile de cartiere. Opera urbanistică s-a efectuat mergîndu-se, în mod cu totul insolit față de trecut, de la periferie spre centru. Mă dusesem odinioară în cartierul Progresul, pe vremea studenției, la un soi de circiumă de șosea, numită nostim „La Nichita Incurcă-lume”. După o petrecere aproape rurală, trecînd pe niște ulicioare curățate, cu iasomii și regina-noptii, însă fără pavaj și, cu atât mai puțin, fără lumină electrică, fără canalizare, fără apă curentă, aveam sentimentul precis al unei plimbări „la țară”. M-am mai dus o dată, acum: e altul peisajul de blocuri de o geometrie prea sobră poate, prea aliniată, însă urbană în toată puterea cuvîntului, unde nu televizoarele, vitrinele cu neon,

Din noul peisaj citadin al Sucevei

felinarele cu vapori de mercur, asfaltul și celelalte evidente dau adevărata greutate cuvîntului **urbs**, ci cred că mai ales — ca în toate cartierele noi, ca în toate orașele noastre înnoite, cu totul altceva: civilizația urbană, reflectată în confortul care a intrat rapid și pe nevăgăte de seamă în viața de toate zilele a oricărui cetățean. Faptul de a avea baie cu apă caldă și rece, de a avea curent electric pentru frigider, televizor, radio, fier de călcat, mașină de spălat rufe, aspirator de praf ș.a. nu definește azi net orașul, fiindcă aceste elemente de confort modern pătrund din ce în ce mai mult și în existența satelor. Dar faptul de a nu mai privi centrul cetății ca o

acropolă, de a te simți în fosta mahalala sau pe străzile centrate în același context citadin al orașului tău, de a avea adică legături cu centrul nu numai prin vehiculele publice, telefon automat etc. ci și spirituale, cred că este unul din noile criterii definiției ale urbanizării orașelor din România.

Același fenomen se poate remarca — dar el este izbitor de la prima vedere pentru cei care au apucat și alt peisaj! — în București, ca și la Bacău sau la Craiova sau la Suceava, spre a nu mai vorbi de litoral sau de traseele, azi turistice, de la munte, ori de punctele unde s-au așezat marile industrii. Partidul și statul nostru acordă o atenție dintre cele mai mari condițiilor de locuit, asigurării acestui element indispensabil al unei civilizații moderne. Așa cum a arătat secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, în Raportul la cel de al X-lea Congres: „Partidul va acorda și în viitor toată atenția îmbunătățirii condițiilor de locuit ale populației. În următorul cincinal trebuie să asigurăm o îmbinare mai rațională a eforturilor făcute de stat cu mobilizarea mai largă a fondurilor populației pentru construcții de locuințe. În acest scop se prevede să se construiască pînă în 1975 aproximativ 500 mii de apartamente, dintre care cel puțin jumătate vor fi locuințe proprietate personală”.

Sate devenind orașe

Nu vorbesc de satele care rămîn sate, prin faptul că se vor ocupa și de aci înainte de agricultură și vor avea în continuare sentimentul tradițional al ruralității, exprimat în tradiții folclorice, în stilul de viață determinat de cultivarea pîinii, legumelor, fructelor și de creșterea vitelor; deși aceste sate oferă locuitorilor lor elemente puternice de confort.

Vreau să mă refer la satele pe care programul construcției socialiste le-a ales pentru întemeierea unor industrii. Cine a fost, de pildă, altădată în satul Onești și s-a dus apoi în aceeași localitate, ajunsă într-un deceniu și ceva orașul Gheorghiu-Dej, un oraș modern, își dă seama de proporțiile construcției.

Dar fenomenul se poate examina și altminteri. Suceava, amintindu-și gloria trecută prin cetatea ei și cîteva elemente în plus, scăpate cine știe cum de vechile urgii, ajunsese în preajma războiului și în vremea lui un fel de sat mai mare, pe alocuri tîrg în înflesul sadovenian, însă mai nicăieri oraș. Azi, gloria trecută, imposibil de uitat, a renăscut prin gloria nouă a unui oraș panoramic, făcut în chip loial față de istorie, dar loial și față de prezentul nostru care devine în fiecare clipă viitorul copiilor noștri.

Satele devin orașe în primul rînd în jurul orașelor care se întind peste ele, aducîndu-le de astădată civilizația citadină: iată de exemplu satele din jurul Capitalei.

Dar ce va fi mîine, poimîine?... Vom avea numai orașe? Nu! Cîtă vreme hrana omenească va avea nevoie de piine din lanurile de grîu, de carne și lapte de la turmele de vite, de vin din podgorii, cîtă vreme omul nu va putea face în laboratoarele sale fotosinteza pe care o săvîrșesc plantele pentru el, vor mai fi sate. Tovarășul Nicolae Ceaușescu a arătat în Raportul la Congresul al X-lea al P.C.R. că: „În anii următori va continua acțiunea de sistematizare a orașelor, se vor face noi eforturi pentru dotarea tehnică-edilitară a acestora... De asemenea, va trebui să se treacă efectiv la înfăptuirea programului de sistematizare a localităților rurale”.

Din treaptă în treaptă, în urcușul nostru socialist, gîndit într-o planificare științifică, orașele se vor dezvolta și vor apărea alte orașe, iar civilizația citadină va fi apanajul curent al fiecărui colțșor de oraș.

Victor Kernbach

Eroi ai cauzei poporului

(Urmare din pag. 3-a)

vului inamic. Paraschiv și-a fixat bine pușca mitralieră. Loviturile nimereau în plin, încît inamicul a fost pus în imposibilitate de a mai acționa. Deruta provocată în rîndul hitleriștilor a dat posibilitatea ostașilor comandați de sergent să-i atace din flanc și să-i lichideze. Atunci, în duelul de foc cu hitleriștii, sergentul a fost răpus la datorie.

A căzut un ostaș ca mulți alții într-un război, vor spune unii. Da, dar curajul său a inspirat tuturor încredere, a întărit spiritul de abnegație al ostașilor noștri mobilizați de partid în lupta dîră pentru eliberarea patriei.

Nicolae Pascu, soldat, a căzut eroin, cam în aceleași împrejurări. Trupele române erau angajate în lupte crîncene pentru lichidarea hitleriștilor (circa 380 de ofițeri și subofițeri bine înarmați) din localul fostei prefecturi a județului Ilfov, unde își avea sediul Misiunea germană pentru armata aerului. Atacul a început în zorii zilei de 24 august. Pe la ora 9 ostilitățile erau în toi. În

acele clipe, locotenentul Gheorghe Dumitrescu, ajutat de soldații Nicolae Pascu și Nicolae Amzulescu au fixat în poziție de tragere două aruncătoare și o grupă de mitraliere. S-au adus degrabă și lăzile cu muniții.

Atacul a fost hotărît, s-a înaintat voiniceste, dar o rafală a făcut să tacă mitraliera mînuită de locotenent. Văzîndu-l grav rănit, soldatul Pascu i-a sărit în ajutor. Dar o nouă rafală... Și lîngă mitralieră trupurile celor doi ostași căzuți eroic la datorie... Acțiunea lor bărbătească fusese hotărîtoare pentru soarta bătăliei.

Patriotism fierbinte

Capitala țării fusese curățită. Întreaga țară fusese eliberată. Cuvintele de ordine ale partidului deveniseră fapte. Poporul român, însuflețit de profunde sentimente democratice, se angajase hotărît, cu tot potențialul său economic și militar, în războiul antihitlerist, ală-

turi de eroicele armate sovietice, pînă la nimicirea completă a fascismului.

Țara întreagă se unise într-un efort uriaș. Era o atmosferă fierbinte, de patriotism înălțător. La apelul comuniștilor răspunsese și tinăra Elena Chiriță. Încă din luna septembrie se înrolase ca voluntar sanitar într-un regiment din Divizia a 19-a infanterie. A făcut toată campania din Transilvania și apoi a însoțit unitățile românești în luptele din Ungaria.

1 ianuarie 1945. O dimineată frîguroasă la porțile Budapestei. Ostașii Corpului 7 armată au început luptele pentru eliberarea orașului. Curînd, au fost cucerite primele cartiere. Dar erau și mulți răniți. Elena se strecura curajoasă pînă la linia întii. Pansa răniții, le mai da o îmbărbătare. Cînd a trebuit, puse și mina pe armă. Pentru curajul ei fusese înaintată la gradul de sergent și decorată cu „Virtutea militară”. Dar în ziua aceea un proiectil vrăjmaș căzută în apropierea ei, a rănit-o grav. A fost transportată în țară și după cîteva zile a încetat din viață...

Constantin Godeanu, membru al C.C. al U.T.C., a socotit că a se înrola voluntar era cea mai potrivită cale pentru a da curs nobilelor sale simțăminte patriotice. Și a fost primit ca voluntar în glorioasa divizie „Tudor Vladimirescu”.

În iarna grea a anului 1945, în munții Tatra. Ostașii români, cot la cot cu ostașii sovietici, curățau teritoriul Cehoslovaciei de trupele hitleriste. Divizia lui Godeanu acționa în zona Jablonovice. În ziua de 13 februarie au fost angajate lupte din apropiere, folosindu-se grenadele. Inamicul rezista cu disperare. Pe cota 568, un cuib de arme automate continua să tragă cu furie. Caporalul Godeanu, în fruntea grupei sale, s-a strecurat tiptil pînă în vîrfurile cotei, nimicind rezistența hitleristă. Dar la numai cîteva clipe după terminarea atacului, un proiectil inamic... A fost avansat post-mortem la gradul de sublocotenent.

...Și lista ar putea continua. Sute, mii. Dacă ne-am oprit la aceștia, alegerea noastră s-a făcut la prima vedere, fără a avea în vedere nimic altceva decît felul în care au știut să trăiască și să lupte. Și împrejurarea că erau convingeți că luptă pentru o cauză mare, cauza sfîntă a unui popor întreg.

O filă din marea metamorfoză

Peisajul industrial al României socialiste s-a îmbogățit în ultimul sfert de veac cu mii de fabrici, uzine și combine moderne care au atras tot mai mulți locuitori în viața activă a țării, oferindu-le posibilități multiple pentru alegerea unor meserii interesante, pentru afirmarea multilaterală a personalității lor. Numai în cursul actualului plan cincinal, respectiv în primii trei ani, au intrat în funcțiune cca 700 de capacități și obiective industriale importante, iar numărul salariaților a crescut cu aproape 500 000, dintre care peste 67 la sută lucrează în industrie, în construcții și montaj.

Pentru pregătirea profesională a acestor aproape o jumătate de milion de oameni, statul socialist a depus eforturi susținute; peste 12 la sută dintre ei sînt specialiști cu înaltă calificare, absolvenți ai unor institute de învățămînt superior; peste 52 la sută sînt muncitori calificați, pregătiți în școli profesionale, maiștri și tehnicieni absolvenți ai școlilor medii tehnice de specialitate, iar peste 20 la sută au fost calificați la locul de muncă.

Cîteva din cele 700 de noi obiective industriale de care aminteam mai sus au fost construite în municipiul Pitești, orașul de reședință al județului Argeș. Ca și multe alte localități din țară, Piteștiul a cunoscut în cei 25 de ani care au trecut de la victoria insurecției din august 1944 prefaceri esențiale în toate domeniile de activitate. Zecile de mii de oameni care au fost angajați în noile întreprinderi au făcut ca populația orașului să se dubleze în cîțiva ani. Mai bine de un sfert din locuitorii orașului s-au mutat în case noi. Numărul elevilor care învață azi în școlile de cultură generală, licee și școli profesionale — 25 000 — egalează pe cel al întregii populații a orașului în anul 1938.

Dar să ne oprim la una din noile întreprinderi ale Piteștiului și anume la Fabrica de motoare electrice.

Înalta tehnicitate a utilajelor și a produselor acestei întreprinderi a impus un înalt grad de pregătire a salariaților ei: 10 la sută dintre ei au studii superioare (ingineri, economiști), 33,4 la sută au studii medii (tehnicieni, maiștri, economiști, proiectanți, laboranți). În ce privește nivelul de pregătire al muncitorilor fabricii, 23 la sută dintre ei au studii medii; peste 70 la sută au absolvit școli profesionale sau au urmat cursuri de calificare la locul de muncă în peste 30 de meserii.

Pomii bătrînei livezi de la marginea orașului înfloreau atunci pentru ultima oară. Mireasma lor tare învăluia, ca de obicei, tîna patriarhală a locurilor. Dar, la numai cîțiva kilometri, orașul trăia o adevărată „erupție” industrială și urbanistică: în diferite puncte ale Piteștiului sau în imediata lui apropiere se ridicau întreprinderi noi, moderne, iar prin mulțimea caselor mici și vechi își croiau drum noi cartiere de locuințe cu blocuri impunătoare.

În timpul acesta, mulți dintre copiii țăranilor de la Ștefănești și Valea Mare, Călinești și Mărăcineni, Bradu și Costești (sate din jurul Piteștiului) se aflau, pentru prima oară în viața lor, departe de casa părintească. În diverse orașe și centre industriale ale țării, pe băncile unor școli profesionale, ei se inițiau în tainele construcției motoarelor electrice. La un nivel superior, dar cu același scop, alți tineri se pregăteau în laboratoarele și aulele facultăților de energetică ale institutelor politehnice din București și Iași.

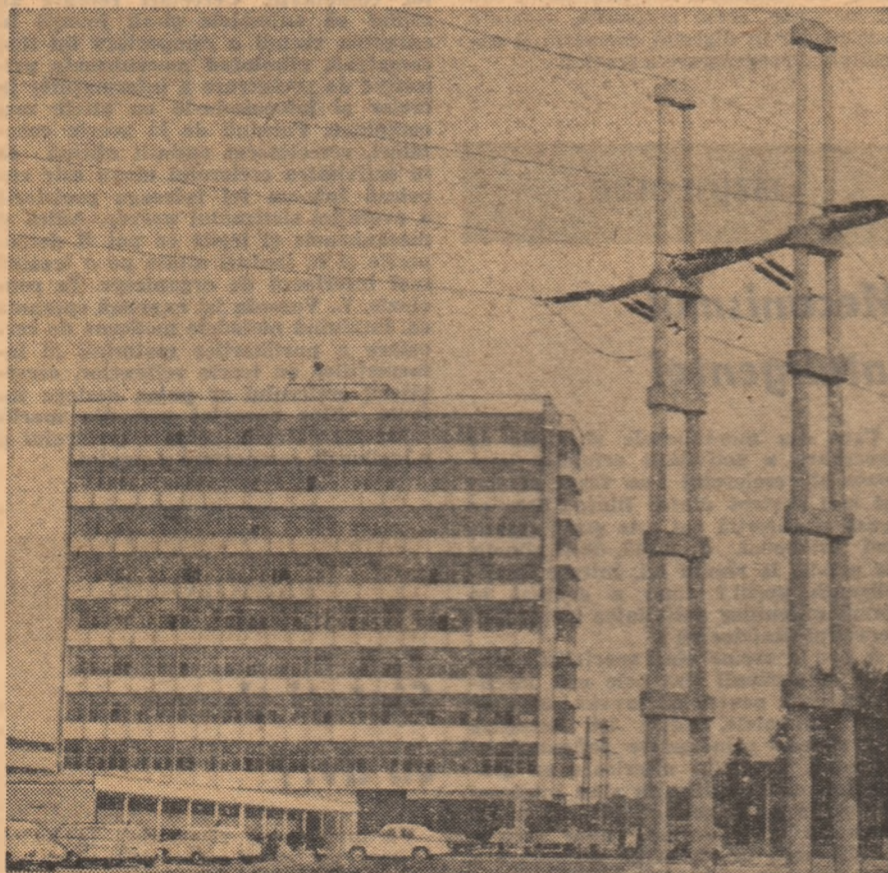
Apoi a venit toamna și copacii din bătrîna livadă, despuiți de frunzișul lor verde, n-au mai apucat prima zăpadă. Cîțiva oameni, îmbrăcați în pufoaice călduroase de constructori, au bătut acolo, în mod simbolic, într-o zi de decembrie a anului 1965, primul țărș. Și, cînd primăvara a încălzit din nou cu suflarea ei pămîntul, un bulldozer a început să niveleze terenul într-un colț, un bărbat urmîrea mersul mașinii. Era inginerul Varlaam Balmuș. Lăsase în urmă șapte ani de muncă ca dispecer șef la o bine cunoscută fabrică de motoare electrice — „Electro-precizia” din Săcele — și venise aci ca inginer șef al unei fabrici care... nu exista încă. Lăsase în urmă o uzină unde munca se desfășura, pe baza unei îndelungate experiențe, în ritmul acelor unui ceasornic bine pus la punct, și venise, fără să șovăie o clipă, să semneze „actul de naștere” al celei mai moderne fabrici de motoare electrice din țară care se construia în orașul lui natal.

Inginerul Balmuș nu era singurul piteștean pe care construcția noii fabrici avea să-l readucă pe meleagurile natale. Mai aproape sau mai departe de furnicarul șantierului, mulți alți oameni născuți în Pitești, tineri sau mai puțin tineri, își legau de viitoarea fabrică speranțele unor împliniri pe care le voiau cît mai depline.

★

„Sîntem o generație de constructori în cel mai deplin sens al cuvîntului, indiferent de vîrsta pe care o avem”. Afirmăția aparține inginerului șef al fabricii, Varlaam Balmuș. Care își susține afirmația succint, convingător: 1000 de constructori au înălțat mai întîi clădirea masivă a corpului central în care se află birourile administrației,

secțiile de proiectare și laboratoarele (etajele 7 și 8 sînt consacrate exclusiv laboratoarelor), apoi cele două hale ale fabricii propriu-zise. Pe măsură ce se retrăgeau zidarii și betonistii apăreau alți constructori — electricienii. Unul dintre acești constructori era Mihai Cristescu. După ce lucrase ani în șir la montarea unor centrale electrice din diferite colțuri ale țării, venise din nou „acasă” îmboldit de dorința de a lucra la montarea instalațiilor electrice ultramoderne ale noii fabrici. (Omul acesta

Corpul central al fabricii de micromotoare din Pitești

se poate mîndri, pe bună dreptate, cu faptul că aproape jumătate din instalațiile electrice ale primei hale a fabricii au fost montate de el). Și, pe măsură ce se retrăgeau electricienii, intrau în acțiune cei ce aveau să construiască motoarele electrice.

Și astfel, la numai doi ani după ce a fost bătut primul țărș, respectiv în decembrie 1967, în prezența secretarului general al C.C. al P.C.R., tovarășul Nicolae Ceaușescu, de pe benzile de montaj au ieșit primele motoare fracționare, cu o putere sub 0,25 kW, adevărate bijuterii ale electrotehnicii moderne (se folosesc la echiparea mașinilor de uz casnic — aspiratoare, frigider, mașini de spălat rufe etc). Un an mai tîrziu, în decembrie 1968, se

produceau, pentru prima oară în România, motoare asincrone trifazate în carcase de aluminiu cu o putere între 0,25—7,5 kW destinate diferitelor mașini și instalații industriale.

Fiecare dintre aceste „premiere” însuma roadele experienței lui Varlaam Balmuș și a altor specialiști mai vîrstnici (adică între 35—40 de ani), îmbinate cu entuziasmul și căutările creatoare ale tuturor specialiștilor din fabrică — tineri ingineri, tehnicieni și muncitori care, în majoritatea lor, își începuseră aici drumul în muncă și în viață. (Vîrsta medie a salariaților fabricii este sub 25 de ani.)

Cînd inginerul tehnolog Maria Barga, care în urmă cu doi ani se mai afla încă pe băncile facultății, a văzut ieșind de pe bandă primul motor asincron, ea, care lucrase la pregătirea documentației și la punerea la punct a procesului de fabricație, a avut, pentru prima oară în viață, sentimentul minunat pe care ți-l dă satisfacția primelor împliniri, satisfacția unei munci creatoare.

★

„Să înveți tu, e foarte bine, nimic de zis, dar să-i înveți și pe alții!” Nicolae Roncea, șef de echipă la bobinaj, încearcă să sintetizeze în cîteva cuvinte experiența unei vieți de muncă (a venit la Pitești după ce a lucrat aproape 20 de ani în meserie la o altă mare fabrică de motoare electrice). După ce a zăbovit el însuși zile și nopți deasupra schișelor pînă a „pătruns” pînă în cele mai mărunte fibre ale fiecărui nou tip de motor care urma să fie bobinat, i-a ajutat și pe tinerii din echipa lui să cunoască bine motorul, să-l „simtă” și să-l „înțeleagă”, înainte de a se apuca de lucru. I-a ajutat și-i ajută în continuare cu răbdare și calm, deși nu-i vine întotdeauna ușor. Nu-i

să muncească întîi pe șantier ca ospățăriță la cantină, iar apoi a intrat ca ucenică în fabrică, la secția de bobinaj urmînd, paralel, și cursurile unei școli de calificare. S-o vezi lucrînd sigură de sine, de parcă ar face de ani de zile această muncă, să-l admiri precizia cu care poate executa nu numai bobinajul motorului, ci și toate celelalte operații de pe banda de montaj. Merită, în genere, să privești chipul ei și al multor alți tineri din fabrică, iradiind de încrederea pe care ți-o dă conștiința faptului că nimeni și nimic nu te poate azi împiedica să realizezi în viață ceea

În laboratorul de încercare a motoarelor

ce simți că-ți stă în putere, ba, dintr-o dată, totul și toți din jurul tău te ajută să înveți o meserie, să-ți croiești drum în viață.

★

„Lucrul cel mai îmbucurător la noi e, după părerea mea, că nu ne mulțumim numai cu faptul că munca merge bine, că într-un răstimp atît de scurt motoarele noastre au ajuns să fie cunoscute și cerute atît în țară cît și peste hotare”. Nicolae Ciucă, care a lucrat ani în șir la uzina mecanică din Buzău ca economist, a venit aici pentru a pune și el umărul la dezvoltarea economică a orașului natal. El ne vorbește atît în calitate sa de șef al serviciului de planificare al fabricii, cît și în cea de secretar al comitetului de partid (cele cinci organizații de bază din fabrică numără peste 300 de membri de partid). „Ca să putem spori pînă în anul 1975 de aproape 6 ori producția, după cum este prevăzut în planul de dezvoltare a fabricii — continuă el — constructorii sînt aceia care trebuie, cei din jur, să vină cu inițiative care să ducă la perfecționarea pregătirii oamenilor și, odată, a produselor”.

Una dintre aceste inițiative aparține chiar comitetului de partid. Comunității din acest organ de conducere au inițiat anul acesta organizarea unui simpozion în cadrul căruia, pe baza unor referate prezentate de cei mai buni specialiști din fabrică, s-au dezbătut problemele tehnice cele mai importante pentru dezvoltarea viitoare a întreprinderii lor. Simpozionul a inaugurat o manifestare inițiată pentru prima oară la această fabrică: „Ziua specialistului în construcția de motoare electrice”. (S-a hotărît ca această „zi” să fie sărbătorită în fiecare an, la sfîrșitul primăverii).

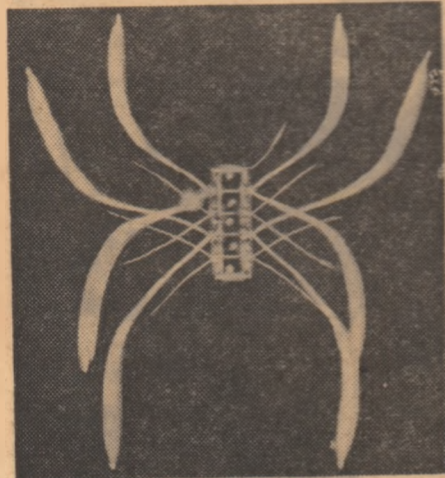
În această „zi”, sala de festivități a Palatului Culturii din oraș era arhiplină. Oamenii adunați acolo lucrau împreună numai de doi ani. Mulți dintre ei nici nu se cunoșteau încă bine. Se aflau pentru prima oară cu toții împreună în timpul lor liber, aplaudau cu dărnicie diferitele numere ale spectacolului prezentat de artiștii amatori din fabrica lor, discutau și glumeau între ei de parcă se cunoșteau de cînd lumea. Se simțeau bine împreună pentru că erau strîns legați unii de alții atît prin ceea ce înfăptuiseră pînă acum, cît și prin ceea ce aveau de gînd să înfăptuiască.

Maria Savin

BIOLOGIE

Untura de pește... nu e de pește

Uscatul, aerul și apa sînt populate de o multitudine de plante și animale unicelulare, singurele ființe care ne vor putea dezvălui principiile vieții. Iată ce spune despre ele un savant care s-a consacrat studiului lor: „Ele ne oferă o viață în miniatură în care structurile se adună în spații reduse și activitățile se condensează într-un timp extrem de scurt. Pe o sticlă de ceas putem vedea într-o săptămînă cum se succed generațiile, observăm cum se naște, decade și este înlocuită o faună, constatăm jocul selecției naturale, studiam ereditatea caracterelor și apariția unor noi caractere”.

Această delicată broșă este o diatomee

Aceste organisme misterioase — căci diferința de mărime dintre ele și noi ridică aceleași dificultăți ca și distanțele dintre aștri — se compun dintr-o singură celulă organizată avînd membrană, citoplasmă și nucleu, spre deosebire de bacterii și algele albastre, cărorora le lipsește nucleul. Ele dau mare bătaie de cap specialiștilor cu denumirea și clasificarea. Vechiul termen de infuzorii a fost practic abandonat, iar cel de protozoare, considerat insuficient deoarece nu poate fi aplicat și organismelor vegetale, i s-a adăugat protofite pentru acestea din urmă. Ca nume generic a fost dezgropat cuvîntul creat acum o sută de ani de Haeckel, și anume protiste de la grecescul protos = cel dintii, care este acceptat de tot mai mulți zoologi. Acordul asupra terminologiei nu a încheiat însă și discuția asupra clasificării. Ce caractere îndreptățesc aplicarea etichetelor „vegetal”, respectiv „animal”?

Dar să lăsăm specialiștii să-și continue controversa și să vedem ce funcții de ordin practic îndeplinesc ființele unicelulare pe Pămînt.

Pe uscat animalele mari se hrănesc cu plante mari: elefantii, rinocerii, hipopotamii, girafele sînt vegetarieni. În mări situația este complet diferită: algele pluricelulare și rarele plante acvatice contează prea puțin în bilanțul alimentar, pe de o parte pentru că nu trăiesc decît într-o zonă limitată de lîngă coaste și pe de alta deoarece nu mai au căutare. Animalele marine sînt în general carnivore, mîncînd pe cele mai mici decît ele. Vegetarieni au rămas doar animalele minuscule, sub care nu se mai găsesc altele, așa încît sînt nevoite să-și aleagă hrana printre algele unicelulare. La baza „piramidei alimentare” se află deci protofitele, ceea ce înseamnă că ele condiționează existența întregii vieți marine. Și cum biomasa acestei vieți este formidabilă, pentru a o întreține, protofitele trebuie să prolifereze în populații uriașe.

Cu alte cuvinte, baza vegetală a piramidei alimentare marine trebuie să aibă un volum egal cu volumul total al tuturor treptelor superioare, care sînt animale. Așa se explică legea în virtutea căreia biomasa organismelor este invers proporțională cu dimensiunile lor. În consecință, cele mai mici protiste, care nu au decît 5—20 mîimi de milimetru și trec prin sitele cele mai fine, posedă biomasa cea mai mare. Multă vreme ele au rămas invizibile, fiind bănuite doar de geologi, care dădeau de resturile lor minerale. După ce au fost găsite și botezate (cocolite, din cauza grăunțelor de calcar pe care le conțin), s-a constatat că sînt cele mai abundente organisme din oceane. Și cîte vor fi existat în erele geologice cînd au „construit” faleze întregi, ca de pildă cele de pe malurile Mării Mîncii?!

Urmează apoi, în ordinea biomasei lor, diatomeele, care secretă silice —

mai exact opal. Acesta se incrustează în învelișul transparent al celei formînd niște modele extrem de regulate și fine, grație cărora diatomeele sînt folosite la testarea microscopelor. În sedimentele marine sau lacustre particulele silicioase au dat naștere unor roci speciale, diatomitele, cu o structură pulverulentă; exploatare sub numele de kiselgur, ele servesc la fabricarea prafului de polizat, a cărămizii refractare și dinamitei, căci aceasta nu este altceva decît nitroglicerina stabilizată cu kiselgur.

În lumea animală, foraminiferele își fabrică un fel de cochilie cu una sau mai multe încăperi, străpunsă de găurile prin care își scot pseudopodele — prelungiri ale protoplasmei. Deși cochiliile ating mărimi de maximum 3—4 mm, ele ajung să constituie trei sferturi din sedimentele oceanice. Numuliții au fost uriașii protistelor: discul lor în formă de monedă avea adesea 2 cm în diametru. Ei au dat piatra din care sînt construite celebrele piramide egiptene.

Proprietățile antirahitice ale unturii de pește se datoresc unor protozoare asemănătoare cu precedentele, dar a căror cochilie este silicioasă. Pentru a se menține la suprafața apei, unde le place să trăiască, radiolariile secretă o substanță uleioasă care le ușurează plutitul; sub influența razelor solare această substanță capătă proprietăți antirahitice ale vitaminei D. Morua, peștele din care se extrage binefăcătoarea „untură”, devorează mase de radiolari, iar uleiul iradiat se acumulează în ficatul său.

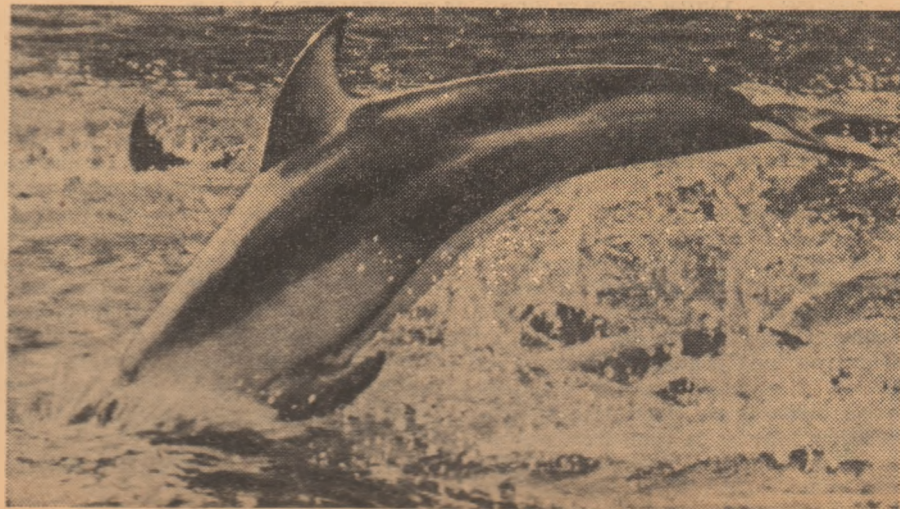
În fine, protistele sînt interesante de studiat și pentru că nu corespund cu ideea pe care ne-o facem despre o ființă elementară. Structurile și funcțiile extrem de diversificate care pot apărea în interiorul acestor celule continuă să uimească: ornamentații de giuvaergerie, arme automate, organite specializate în digestie, memorie și capacitate de regenerare a speciei.

FIZIOLOGIE

Mecanismul inteligenței

Care din mecanismele și legile de guvernare a activității celulelor nervoase ale creierului l-au făcut pe om cel mai deștept dintre ființe? Din ce cauză și datorită cui este omul socotit mai inteligent, de pildă, decît ciinele, iar acesta, la rîndul lui, întrece în inteligență peștii? Cum a evoluat în cursul mileniilor activitatea sistemului nervos al ființelor vii?

A fost o vreme cînd specialiștii credeau că oamenii sînt cele mai inteligente ființe pentru că învață mai ușor decît animalele, adică își formează mai repede principalele reflexe condiționate. Cercetări ulterioare au arătat însă că lucrurile nu stau întocmai așa și, în orice caz, că ele nu pot fi rezumate la dobîndirea unor reflexe condiționate, la viteza de memorare a unor evenimente. Foarte elocvente

Cînd delfinul nu este ocupat cu experiențe

sînt, în acest sens, experiențele făcute de L. Voronin cu doi delfini din Marea Neagră.

Animalele au fost plasate în același bazin. La un semnal ele trebuiau să pornească spre o lădiță cu mîncare, atîrnată într-un punct deasupra apei, și să tragă cu dinții de un furtun de cauciuc. Furtunul deschidea un orificiu prin care cădeau în apă 2-3 stavriți. Un alt semnal, deosebit de cel dintii, interzicea delfinilor această operație. Ei au învățat să deosebească semnalele într-un timp în care și alte animale, mai primitive, de pildă, peștii ar fi izbutit același lucru. Dar, spre deosebire de pești, delfinii manifestă totuși ceva mai multă perspicacitate. Unul din animalele de experiență a intuit chiar de la începutul exercițiilor că dacă n-ar respecta întocmai mișcările impuse de experiență ar fi mai cîștigat. De aceea, la auzul semnalului el nu se mai grăbea să tragă cu dinții de furtunul de cauciuc, ci aștepta pînă ce perechea lui executa această mișcare iar el culegea doar roadele. Prin urmare „perspicacitatea” animalului a dat naștere unei situații noi pe care am putea-o caracteriza drept exploatare a unui delfin de către semenul său. Cînd experimentatorii au plasat însă deasupra bazinului două lădițe cu mîncare, situația s-a schimbat din nou: fiecare și-a ales o lădiță și la auzul semnalului își procură hrana fără să-l incomodeze pe celălalt.

Poate fi numită această comportare a delfinilor inteligență? L. Voronin o califică așa. În același timp, el s-a întrebat care-i mecanismul ei?

Soluția i-a fost dată de teoria reflexelor. Spuneam mai sus că lucrul cel mai important nu este iuțeala cu care animalele își formează unele reflexe, ci capacitatea creierului lor de a combina informațiile primite cu cele păstrate în memorie. Mecanismul inteligenței și al perspicacității animalelor se manifestă tocmai în această capacitate de a realiza combinații între reflexele condiționate și necondiționate (adică între priceperea însușită de a avea față de semeni o comportare rezonabilă și aceea transmisă din generație în generație) în condiții concrete și ținînd seamă de experiența acumulată.

Firește, trebuie cunoscute și particularitățile structurii cerebrale capabile să realizeze asemenea combinații, ca și ineseși legile de formare a acestor combinații. Cercetări recente au arătat că animalele și-au însușit în curgerea vremii o comportare tot mai complexă, eliminînd mecanismele primitive de prelucrare a informațiilor în creier și înlocuindu-le cu altele mai complexe. Pornind de la aceste constatări, cercetătorul amintit afirmă că în activitatea creierului uman este cuprinsă într-un fel întreaga preistorie a evoluției sistemului nervos. Adică și mecanismele și legile ce pot fi descoperite și la făpturi aflate pe o treaptă mai inferioară de organizare. În concluzie, L. Voronin își exprimă speranța că, imbinînd metodele moderne de cercetare a purtătorilor materiali ai informațiilor cu teoria reflexelor, cercetătorii creierului ar putea dezlega într-un viitor apropiat una din marile taine ale naturii: aceea a creierului și a legilor de comportare a omului.

PSIHOLOGIE

Sinteți sincer cu dv.?

Vă invităm să răspundeți la testul de mai jos menit să verifice dacă vă apreciați la justa dv. valoare. Pentru

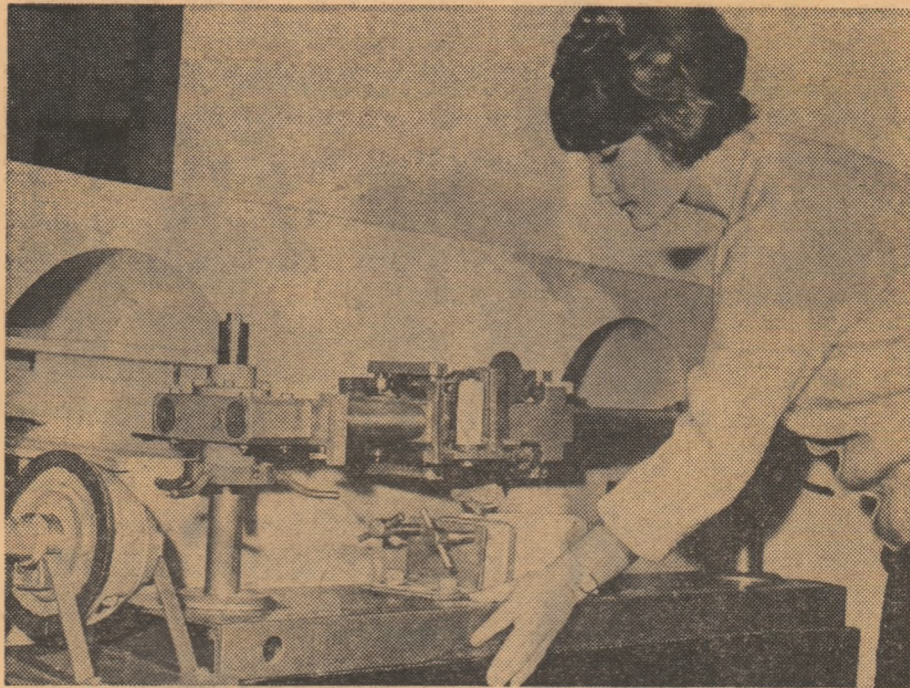

știa știința știința știința
știința știința știința știința
știa știința știința știința
știința știința știința știința
știința știința știința știința
știința știința știința știința
știința știința știința știința
știința știința știința știința

aceasta, subliniați la fiecare grupă de „trăsături” de evaluat pe aceea care o socotiți cea mai apropiată de concepția dv. (de fiecare dată una singură).

- Eu întotdeauna întiiul
 - Alții întii, dar numai sub amenințare
 - Alții întii, dacă merită
 - Eu și alții pe aceeași treaptă
 - Mă gîndesc la alții, la mine puțin
- Tot ce nu-i etern e zadarnic
 - Nimic nu este etern
 - Totul e zadarnic
 - Nimic nu e zadarnic
 - Totul poate deveni etern
- Graba strică treaba
 - Ce poți face azi, nu lăsa pe mîine
 - Grăbește-te încet
 - Cine se scoală de dimineață, departe ajunge
 - Întotdeauna la timp
- Îmi place să fiu dorit de alții
 - Nu mă deranjează dacă sînt respins
 - Mă mulțumesc să fiu tolerat
 - Doresc să fiu foarte plăcut
 - Vreau să fiu apreciat
- Adevărul mai presus de orice
 - Orice minciună e bună dacă-i utilă
 - Minciunile convenționale sînt necesare
 - A nu minți, nu înseamnă a spune tot adevărul
 - Dacă tot ce spui e adevărat, e destul
- E de-ajuns să vrei un lucru pentru a-l obține
 - Voința este cheia vieții
 - E bine să vrei ceea ce poți și să poți ceea ce vrei
 - Mi-e destul să știu că pot
 - Dacă vrei întotdeauna mai mult, realizezi măcar mai puțin
- Nu am încredere în cel care a greșit o dată
 - Oricine poate greși, totul e să nu stăruie în greșeală
 - Cine îmi suportă greșelile îmi face un deserviciu
 - Iubesc adevărul, dar iert greșeala
 - Fără greșeli nu poți învăța
- Nu poți iubi pe alții dacă nu te iubesc pe tine
 - Nu poți iubi pe alții dacă te iubesc pe tine
 - Nu poți iubi fără a fi gelos
 - Nu poți iubi dacă nu ai fost iubit
 - Nu poți iubi fără să crezi în oameni
- Mă bucură orice, un lucru cît de mic
 - Nu mă bucur de lucrurile mici, ca să mă pot bucura de cele mari
 - Mă bucură victoriile ușoare
 - Mă bucură victoriile obținute greu
 - Nu mă bucură decît ceea ce merită

tehnica
tehnica tehnica
tehnica tehnica tehnica
tehnica tehnica tehnica tel
tehnica tehnica tehnica
tehnica tehnica tehnica tehnica
tehnica tehnica tehnica t
tehnica tehnica tehnica tehnic
tehnica tehnica tehnica te

Cu ajutorul noului aparat sovietic „PER-3” se poate determina repede și cu precizie rezistența rocilor față de sculele așchietoare ale mașinilor de abataj. Aparatul poate fi folosit atât în laborator, cât și direct în mine. Utilizând datele furnizate, inginerii determină regimul optim de lucru pentru mașini, iar constructorii rezistența pe care trebuie să o aibă sculele așchietoare.

Foto : APN

10.

- a) Speranța este o deviză rea
- b) Să nu-ți dai omului speranța
- c) E primejdios să ai de-a face cu oameni care nu mai speră
- d) Cel mai mare dușman al omului e deznădejdea
- e) Cel mai mare dușman al omului e speranța

11.

- a) Nu cred tot ce mi se spune
- b) Cred tot ce mi se spune pînă la proba contrarie
- c) Cred numai pe cei care mi-au dovedit că merită încredere
- d) Cred pe cei care mă cred
- e) Nu cred niciodată fără probe

12.

- a) Sentimentele frumoase creează fericitatea
- b) Morala e în fapte, nu în sentimente
- c) Sentimentele sînt cei mai proști judecători
- d) Sentimentele sînt cei mai buni judecători
- e) Sentimentele dublate de rațiune sînt infailibile

Și acum, pentru a evalua răspunsurile dv. folosiți următorul tabel de punctaj :

- 1) a = 1; b = 2; c = 3; d = 4; e = 5
- 2) a = 1; b = 2; c = 3; d = 4; e = 5
- 3) a = 1; b = 3; c = 4; d = 2; e = 5
- 4) a = 3; b = 2; c = 1; d = 4; e = 5
- 5) a = 5; b = 1; c = 2; d = 3; e = 4
- 6) a = 3; b = 1; c = 5; d = 4; e = 2
- 7) a = 1; b = 2; c = 3; d = 5; e = 4
- 8) a = 1; b = 4; c = 2; d = 3; e = 5
- 9) a = 5; b = 1; c = 3; d = 4; e = 2
- 10) a = 3; b = 5; c = 4; d = 2; e = 1
- 11) a = 1; b = 5; c = 4; d = 2; e = 3
- 12) a = 2; b = 1; c = 3; d = 4; e = 5

Calculați cîte puncte ați realizat și dacă ați fost într-adevăr sincer cu dv. (bineînțeles ținînd seama de coeficientul de subiectivitate pe care îl are și cel ce a făcut punctajul), dacă cumulați 50—60 puncte aveți un caracter excelent; 40—49 = foarte bun; 20—39 = bine; sub 19 = este loc pentru mai bine.

INVESTIGAȚII COSMICE

Marte, ca Pămîntul acum 4 miliarde de ani

Fotografia de mai jos a avut nevoie de cinci minute ca să ajungă de pe Marte pe Pămînt, străbătînd o distanță de circa nouăzeci și trei de milioane de kilometri. Sînt cifre pe care

acum le rostim sau le scriem fără să ne apuce amețeala, pe care le acceptăm foarte firesc. Dar e bine totuși să stăruim, fie și o clipă, asupra semnificației lor.

Oricum, regiunea de pe Marte recent fotografiată prezintă mult interes pentru savanții care se străduiesc de mult să răspundă la întrebarea: Există sau nu viață organică pe „planeta roșie”? Observații precedente lăsaseră să se întrevadă că calota polară marțiană e acoperită cu un strat mai mult sau mai puțin subțire de gheață. Pe de altă parte, o pată ciudată (un nor după părerea profanilor) observată de mai multe ori incita la presupunerea existenței unor formațiuni de vapori de apă.

De la bun început trebuie să spunem că recentele fotografii nu permit încă să se dea un răspuns precis la întrebarea amintită. În fața savanților care priveau, rînd pe rînd, fotografiile „în direct” de pe Marte se desfășurau imaginile fantastice ale unei calote sfîșiate de bombardamentul meteoriților, cu mari formațiuni de cratere și altele care aminteau în mare măsură de ghețarii de pe Pămînt. Dar experții au putut preciza numaidecît—cu o mare doză de certitudine, au adăugat ei—că e vorba de o gheață alcătuită din anhidridă carbonică, cu alte cuvinte de ceea ce numim în mod obișnuit gheață uscată și pe care o reproducem artificial pentru conservarea alimentelor. „Nu există destulă apă pentru formarea de zăpadă” — au declarat experții. „Calota polară marțiană pare a fi alcătuită din anhidridă carbonică în stare solidă”. În același timp, făcînd abstracție de fap-

tu că ulterior noi date ar putea sugera alte implicații, în momentul de față specialiștii sînt de acord în a considera că :

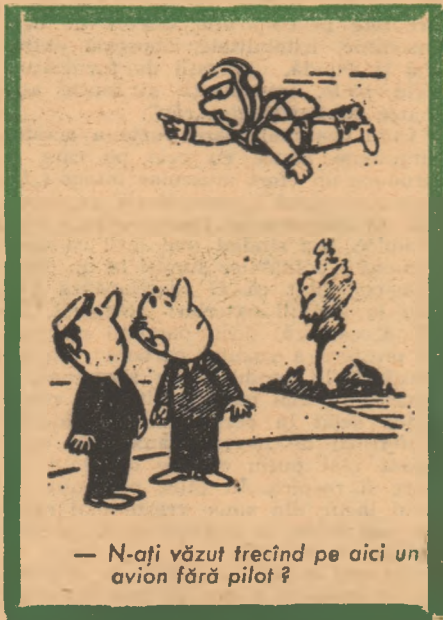
■ atmosfera marțiană rarefiată nu cuprinde azot în cantități perceptibile (se știe că azotul este elementul de bază al oricărei celule vii și elementul fundamental al atmosferei terestre).

■ temperatura de pe Marte, despre care se credea că e asemănătoare cu aceea din deșerturile terestre, variază între plus 24 și minus 90 de grade.

■ Ijniile întunecate, așa-numitele „canale”, par a fi segmente ale marginilor unor cratere, cu lungimi de 500 de kilometri.

■ suprafața „planetei roșii”, deși „ciupită” și pustie ca Luna, nu e inaccesibilă.

Cu alte cuvinte — au conchis specialiștii — așa arăta probabil și Pămîntul acum circa patru miliarde de ani, înainte de a apare atmosfera și a se naște oceanele care au alimentat viața pe planeta noastră.

ATOMUL

Cursa spre adîncurile materiei

În Uniunea Sovietică se fac pregătiri pentru începerea construcției unui accelerator de protoni care va dezvolta o energie de 13 ori mai mare decît aceea a celei mai mari instalații de acest fel existente acum în lume, acceleratorul de la Serpuhovo, anume: 1000 de miliarde de electroni-volți.

Pentru a sugera o imagine și mai exactă despre amploarea acestei fantastice instalații amintim că în momentul de față în S.U.A., la Brookhaven, se construiește un accelerator de 200 GeV (1 GeV = Gigaelectronvolt = 1 miliard electronvolți). Un proiect vesteuropean pentru edificarea unui accelerator de 100 GeV n-a putut depăși faza discuțiilor.

Construcția acceleratorului de protoni de 1000 GeV va însemna o performanță tehnică de prima mărime. „Pista”

de accelerare a protonilor va avea un diametru la 7 kilometri (cea de la Serpuhovo are 472 de metri). Fluxul de protoni va străbate de multe milioane de ori un canal circular, cu o viteză apropiată de aceea a luminii.

Noul accelerator va permite, desigur, dobîndirea de noi rezultate pe calea elucidării misterului așa numitelor quark-uri și pentru verificarea noii teorii a grupelor simetrice, care afirmă că particulele elementare cunoscute acum nu sînt de fapt particule elementare în adevărata accepție a cuvîntului, ci sînt alcătuite din trei (și împreună cu antiparticulele — din șase) particule fundamentale. În felul acesta se vor putea dobîndi noi cunoștințe despre structura materiei și asupra esenței forțelor moleculare.

BIOENERGETICĂ

Plasma fiecărui dintre noi

Plasma, cea de-a patra stare a materiei, este și cea mai răspîndită în Univers. Multă vreme a fost supranumită „gaz electric”. Dar cître 1930 savanții au început să-și imagineze plasma ca pe o substanță care nu este nici solidă, nici gazoasă.

Plasma cu temperaturi de multe milioane de grade, descoperită la începutul secolului, era bine cunoscută fizicienilor. Dar cître rece continua să rămînă învăluită în mister. Abia în ultimele decenii au izbutit specialiștii să afle că ea există în toate obiectele înconjurătoare: în metal, în lemnul uscat, piatră, mic Stăpîni pe această constatare, au început să se întrebe dacă plasma rece nu poate fi cumva depistată și în organismul uman, acela al animalelor, în plante.

Răspunsul a fost afirmativ. În 1963, Vladimir Grișenko a formulat chiar definiția plasmei organice. Bioplasma, a arătat el, este materie biologică în stare a patra. Dar bioplasma este o noțiune colectivă definind orice substanță care se află într-o stare ce nu-i nici solidă, nici lichidă, nici gazoasă. Ea participă se pare, în diverse procese bioenergetice din organismul viu dînd astfel naștere unor originale sisteme biologice pe care Grișenko le-a numit convențional „atom x”.

Specialiștii nu s-au mulțumit totuși cu constatarea existenței bioplasmei în organisme vii. Ing. Viktor Iniușin a construit un aparat, bioplasmograful, care permite înregistrarea curenților de bioplasmă produși de organismul omului. În felul acesta a fost pus în lumină un fapt interesant: anume că intensitatea emiterii a bioplasmei de către organism are o legătură directă cu apropierea acestuia de alte organisme vii, printre care și omul. Dar lucrul cel mai uimitor este că există o legătură directă și între emiterii de bioplasmă și starea omului. Stările de sănătate, de boală, de liniște, de oboseală, emoțiile pot modifica intensitatea emiterii de plasmă de care vorbeam. Bioplasmograful lui Iniușin înregistrează toate aceste modificări.

În sfîrșit, s-a constatat că bioplasma distruge în anumite cazuri microorganismele, fiind deci și o armă de apărare a organismului. Se știa că dacă într-un borcan de conserve punem fructe și legume proaspete, le acoperim cu apă rece și le încălzim pînă la 60—65 de grade Celsius, microflora din borcan dispăre. Se văzuse că fructele și legumele proaspete, ca și alte produse închise ermetic în borcane, se conservă la fel de bine ca cele tratate după alte procedee, mai mult, că își păstrează chiar mai bine calitățile. Nu se știa însă că microflora e distrusă tocmai de bioplasmă.

(A.P.N.)

Poșta medicului

POPESCU DIANA — Iași: Parafrazînd un vechi proverb am putea spune că „obrazul subțire cu îngrijire se ține”. Fenomenele dv. sînt cvasinormale, mai ales în condiții de „navetă”. Vă recomandăm o cremă protectoare „Catifelin” cu ulei de avocado sau „Femina” de zi și aplicarea unei măști cu „Tenofin”, conform instrucțiunilor ce însoțesc aceste preparate cosmetice. În plus, supravegherea regimului alimentar atît ca ritm, cit și calitativ (excluzînd condimente, grăsimi prăjite, rîntasuri, sosuri, conserve, murături etc.).

POP IULIU — Timișoara: Deși analizele făcute cu doi ani în urmă sînt bune, părerea noastră este că ar fi indicată, totuși, amigdalectomia; în multe cazuri ablația amigdalelor „la cu mina” aceste difuze dureri reumatoidale. Continuați de asemenea tratamentul cu Moldamin și aspirină. Dacă vara aceasta se va hotărî în fine, să fie ceva mai... uscată, 12—15 ședințe de nămoloterapie la Eforie sau, mai bine, la Amara ar ameliora în mod sigur durerile.

IONESCU CONSTANTIN — Medias: Față de rezistența afecțiunii la orice tratament, precum și de prognoza medicilor vă sfătuim să solicitați internarea într-una din clinicile dermatologice din Cluj sau București.

RĂDULESCU VLAD — București: Bolile de piele fiind prin excelență „vizibile”, nu putem pune un diagnostic și mai ales să vă recomandăm un tratament numai pe baza descriției dv. Pare a fi vorba de o ciupercă. Prezentați-vă unui specialist dermatolog.

L. M. — Iași: 1) „Juvenal” nu vindecă acneea, dar ameliorează neplăcerile ei, mai ales dacă se respectă igiena feței și regimul alimentar. Încercați și un tratament cu tetraciclină 0,25 la 6 ore, timp de 7 zile asociat cu B complex 4/zi și iaurt. 2) Împotriva excesului ponderal iați un ultim regim de slăbire „la modă”: 10 zile, zilnic 1/2 kg legume crude sau fierte, 1/2 kg fructe, 1 iaurt mic, cafea neagră, ceai sau (și) limonadă cu zaharină, la discreție. Cura se repetă periodic.

MIHAIL CONSTANTIN — București: Fenomenele descrise de dv. sînt în mare măsură sechele ale vechii afecțiuni pe care ați numit-o; în parte, ele se datoresc și vârstei. Relația cu „apa care curge de la robinet” este un „reflex condiționat”, care, dacă vă ajută, nu este deloc vătămător. Nu vă sfătuim să mai întreprindeți nimic, orice manevră întempestivă putîndu-vă cauza mai mult rău decît bine. Sperăm că ne-ați înțeles. Vă dorim „la mulți ani!”.

ION VASILE — Garvăn (Constanța): Vă recomandăm neapărat un examen de specialitate la dispensarul dermato-veneric de care aparțineți. Urgent.

S. M. Balta Albă — București și **CONRAD** — București: Nu răspundem decît pe această cale. Cazul dv. este destul de dificil și ne este imposibil să vă ajutăm de la distanță; ca în orice boală psihică, contactul cu medicul este absolut necesar. Vă sfătuim să apelați la unul din serviciile de neuropsihiatrie de la cabinetele speciale din Capitală.

RODICA TUDOR — Cluj: Natura, darnică, v-a hărăzit cu obraji rumeni, iar dv. ne cereți o rețetă pentru „pălire”. Oh, capriciile feminine! Pentru liniștea dv. vă asigurăm că Goethe a exprimat cel mai bine preferințele bărbatilor atunci cînd exclamă în „Prologul” din „Faust”: „Am meisten lieb' ich mir die vollen, frischen Wangen!”, adică: „Mai mult decît orice îmi plac obrajii plini și rumeni!”.

VICTORIA POPA — București: 1) Unguentul cu clortetraciclină dă uneori rezultate bune în herpesul ano-vulvar. 2) Nu. 3) Spălați local dimineața și seara cu Rp. sulfat de cupru și sulfat de zinc, cîte 1,50 g, apă distilată 300 ml, după care se pudrează cu: Rp. Peroxid de zinc 10 g, talc 40 g, acid salicilic 1 g. Dacă leziunile persistă: cauterizare cu nitrat de argint 1%, o dată pe zi, după care se aplică pudra de mai sus.

(Continuare în pag. 11)

Gimnastică medicală pentru toate vîrstele

Foto: I. Rabil

ORIENTĂRI NOI ÎN

Combaterea nevrozei anxioase

Nevroza anxioasă, maladie caracterizată în esență printr-o stare permanentă de teamă nejustificată, continuă să fie o problemă pentru psihiatrie. Simptomele principale — în afara anxietății — sînt foarte variate: palpitații, greutate în respirație, dureri de cap, insomnie, iritabilitate, oboseală extremă și rapidă, senzații de furnicături prin piele, transpirații și multe alte acuze subiective de „rău”.

Cum cea mai mare parte a acestor simptome aduce cu cele pe care le produce un efort muscular intens („febra musculară”) cercetătorii au încercat să găsească și corespondențe biochimice. S-a studiat mai întîi comportamentul bolnavilor supuși la un efort. S-a constatat că ei reacționează mai viu la stimuli exteriori (zgomot, lumină, căldură) decît oamenii normali. O creștere a gazului carbonic din atmosferă le produce, de asemenea, o accelerare mai mare a ritmului respirator decît la persoanele sănătoase. Suferinții de nevroză anxioasă utilizează mai puțin eficace oxigenul pe care îl respiră. În plus, procentul de acid lactic din sînge crește mai rapid și mai mult la anxioși decît la normali.

Tocmai această creștere a acidului lactic sanguin a dus la găsirea unei explicații a bolii.

De unde provine însă acidul lactic? În organismul normal, zaharurile alimentare (care furnizează „combustibilul” necesar mușchilor) sînt înmagazinate în celula hepatică sub formă de glicogen. Acest glicogen este transformat de fermenți (diastaza) în zaharuri solubile, gata pentru a fi utilizate de diferite organe după nevoie. Din numeroasele arduri la nivele diferite, rezultă un „deșeu”: acidul lactic. În mod normal, acidul lactic, rezultat fiziologic al unui efort muscular, e eliminat fie sub formă de gaz carbonic și apă (prin oxidare, în cadrul respirației), fie „convertit” din nou în glucoză de enzimele ficatului. Cînd acest proces se produce deficient, organismul acumulează o concentrație crescută de acid lactic.

Schițate în mare, aceste reacții biochimice erau cunoscute de mult. Recent, doi psihiatri americani, Pitts și Mc Clure, au făcut însă pentru prima oară o legătură între creșterea acidului lactic și crizele de anxietate. Experimental, creșterea artificială de acid lactic (prin injecții) la oameni sănătoși, a dus în majoritatea cazurilor la apariția unor fenomene anxioase.

Dar cum se explică faptul că acidul lactic care crește în mod normal la persoanele sănătoase după efort muscular, nu este însoțit de cortegiul de simptome al nevrozei? Calciul din sînge împiedică, în mare măsură, atît la bolnavi cît și la sănătoși, apariția simptomelor. Dar cînd organismul e excedat, sarcina neutralizării nu mai este îndeplinită. La oamenii normali,

simptomele de anxietate nu apar decît în urma unui stress, a unei emoții violente, care provoacă o descărcare brutală a adrenalinei în sînge, această substanță avînd proprietatea de a mări concentrația de acid lactic sanguin. Nevroza anxioasă s-ar instala deci printr-o supraproducție cronică de adrenalină, printr-o hiperactivitate a sistemului nervos, printr-o deficiență a metabolismului, care are drept consecință un exces de acid lactic și o carență de calciu.

Practic, ar rezulta deci că, împiedicînd adrenalina să stimuleze producția de acid lactic, s-ar putea acționa favorabil asupra nevrozei anxioase. Terapeutică trece astfel de la „asănarea” cauzelor la neutralizarea efectelor. Trăind simptomele prin psihoterapie, tranchilizante și alte medicamente sedative nu se obține mare lucru. Dar atacînd cauza — dereglarea biochimică — prin medicamente corespunzătoare (cum s-a încercat experimental cu propanolol) efectele au fost bune și de durată.

Iată, deci, o nouă perspectivă în tratarea nevrozei anxioase care ar putea duce la revizuirea terapiei și în alte forme de nevroze.

Dr. Z. A. Barski

LA ÎNTREBĂRILE CITITORILOR

Congelarea gastrică

Tov. LIA ANATOL din București ne întreabă dacă metoda congelării gastrice va înlocui definitiv intervenția chirurgicală în ulcerul gastro-duodenal. De asemenea, dorește să știe din ce constă această metodă.

În 1959, doctorul Wagensteen a preconizat o nouă metodă de tratament a hemoragiilor gastrice constînd din congelarea pereților stomacului. Într-un balon introdus în stomac circula timp de 45—60 de minute alcool răcit la -17° . Temperatura stomacului coboară la -10° . În urma acestei răcirii bruste perețele stomacului se înghează, realizîndu-se astfel, după expresia lui Wagensteen, o „gastroctomie fiziologică” fără bisturiu, indicată în ulcerul cu localizare duodenală. Contraindicațiile metodei se referă la bolnavii de stenoză pilorică, ulcer și cancer gastric, precum și la bătrîni de peste 60 de ani.

Practicată pe scară largă într-o serie de țări, metoda „congelării gas-

esculap
esculap esculap
.sculap esculap escula
lap esculap esculap es
, esculap esculap esculap
culap esculap esculap escu.
p esculap esculap esculap e
sculap esculap esculap escula
lap esculap esculap esculap e

trice” s-a bucurat de o mare vogă (se știe că terapeutică cunoaște și ea mode periodice!) în primii 2—3 ani. Astăzi, însă, entuziasmul și reclama zgomotoasă stîrnită de această tehnică terapeutică au pierdut mult din intensitatea începutului. Studii făcute de numeroși cercetători au atras atenția asupra hemoragiilor, ulcerelor și necrozelor pereților stomacului provocate de metoda congelării.

Mai mult, Congresul internațional de gastroenterologie de la Bruxelles, în 1964, a respins definitiv și irevocabil congelarea gastrică din tratamentul ulcerului duodenal, astfel încît astăzi această metodă e practic eliminată din arsenalul mijloacelor terapeutice ale acestei afecțiuni.

Dr. B. Uvarov

E BINE SĂ ȘTIM

Zece rețete cu... apă

1. **PENTRU** îmbunătățirea circulației se recomandă frecții cu apă rece dimineața la sculare și seara înainte de culcare.

2. **COPILOR** nervoși care au depășit vîrsta de 2 ani și jumătate li se pot face înainte de culcare dușuri calmante asigurînd apei temperatura de 35 pînă la 38°C.

3. **MIINILE** congestionate se pot trata cu o baie cu apă cu sare (100 g. sare la 1 l. apă).

4. **IMPOTRIVA** aterosclerozei sînt recomandate masajele mainilor și băi de tri-sulfataminale, eventual cu apă bicarbonată (circa 100 g. bicarbonat de sodiu la 50 l. apă).

5. **UN STIMULENT** eficient pentru sistemul nervos îl constituie dușurile reci pe șira spinării. După un asemenea duș de cîteva minute, încercăm o senzație agreabilă de „bien-eire”. Dacă nu avem duș, putem să ne frecăm de-a lungul coloanei vertebrale cu un burete bine imbibat în apă rece.

6. **TAPOTĂRILE** cu apă rece sărată (1 lingură la 1 litru de apă) sînt excelente pentru combaterea bărbiei duble. Împaturim un prosop în trei, în lung, îl udăm în apă rece sărată și tapotăm dedesubtul bărbiei de douăzeci de ori la rînd.

7. **BĂILE** calde îi destind pe unii și îi moleșesc pe alții. Dacă faceți parte din această ultimă categorie, preferați dușul. Nu prelungiți dușul mai mult de 10 minute.

8. **FEMEILE** își pot menține pieptul frumos stropindu-l cu apă rece în fiecare zi dimineața și seara. Dacă există frigider, se poate face în fiecare zi o fricțiune circulară (în jurul areolei mamelonare) cu un cub de gheață ținut în puțin tifon.

9. **INSOMNIA** poate fi combătută prin băi sau dușuri calde făcute înainte de culcare. Pentru cei cu temperament nervos, se recomandă în fiecare seară o baie caldă. Este mai puțin nocivă și uneori mai eficientă decît tranchilizantele.

10. **ORGANISMUL** se căleşte dacă ne obișnuim să terminăm baia de curățenie cu cîteva jeturi alternante de apă rece și caldă. Practicată în mod regulat, acest sistem de călire duce la o mai mare rezistență a organismului față de răceală. Se va crește progresiv durata acestui „duș scoțian” și se va scădea, în același timp, temperatura apei „reci”.

Medicus

REPUBLICA CONGO

Frigiderul pigmeilor

Se însera. Jungla începuse să se cufunde treptat în întuneric. Am grăbit pasul spre a ajunge în tabără înainte de a se înnopta de-a binelea. Mai aveam vreun kilometru, când deodată s-a auzit un lătrat de cîine, care se amesteca cu țîriitul greierilor și cu vuietul unei mici căderi de apă.

— Undeva pe aproape s-a instalat un grup de pigmei, ne-a lămurit ghidul nostru, Louis Boungu, bun cunosător al junglei. Pe aici e mult vînat.

A doua zi dimineață am aruncat o privire în așezarea pigmeilor. Nu era tipenie de om. Plecaseră cu toții la vînașoare. La un foc potolit se afumau hălci mari de porci mistreți, antilope și maimuțe. La umbra unor copaci cu coroane stufoase se vedeau, așezate direct pe pămînt, „paturile” alcătuite din frunze și crengi.

chiar cu cite două. Niciodată nu avea nevoie de mai mult de un glonte pentru un animal ucis. Pigmeii nu aveau puști, cel puțin în tabără. Dar ținteau perfect, deși în genere ei capturează prada cu ajutorul plaselor.

Cel mai mult am cutreierat jungla în tovărășia lui Victor Tsiba, care lucra în tabără de mai mult timp. Cunoștea fiecare pîrîiș cu toate coturile lui, fiecare potecă străbătută de animale sălbatice, abia perceptibilă, iar uneori chiar neobservată de un ochi neversat. Cînd se apropia de o viziună, Tsiba ghicea printr-un al șaselea simț dacă înăuntru era sau nu un animal. Spunea cu precizie dacă o pasăre se afla în scorbura unui copac sau zburase de acolo. Oricît m-am străduit să-mi însușesc această artă, mi-a fost imposibil. Victor indica întotdeauna

Scenă de gen, undeva în junglă

După cîteva zile, spre uimirea mea, pigmeii s-au mutat chiar în tabăra expediției noastre geologice, aflate la circa 450 de kilometri nord de Point-Noir, în sudul Republicii Congo, departe de orice cale de acces. Construind cîteva colibe pe terenul unde locuiau pigmeii ce lucrau pentru expediția noastră, ei au format o colonie de 21 de inși.

Gospodăria pigmeilor apasă în întregime pe umerii femeilor. Acestea cară apă, spală rufe, taie lemne, pregătesc masa sărăcăcioasă, împletesc coșuri și îngrijesc de copii. Trecînd într-o seară riul Bikelele, am văzut că, în timp ce spalau rufe, cîteva femei spargeau niște fructe sferice, de mărimea unui cap de copil. Am aflat că miezul fructului e folosit în loc de săpun, căci face clăbuc ca săpunul veritabil.

Pigmeii sînt excelenți vînători și foarte buni cunoscători ai ierburilor tămăduitoare. Cînd vînătorii noștri se întorceau cu mina goală, rugam pe cîte un pigmeu să ne ajute. Și, curînd, el se înapoia triumfător în tabără cu o antilopă sau o gazelă, iar cîteodată

cu precizie arborii unde puteam găsi miere. Cum vedeau un arbore care conținea miere, însoțitorii mei îl tăiau pe loc. Mînuind cu îndemînare topoarișca, doi inși doboară ușor într-o oră un copac gros de un metru și jumătate. Aprind apoi focul lîngă orificiul cu miere și extrag delicioasa substanță aurie. Cînd e fum albina nu înțeapă.

Într-o zi ne întorceam în tabără foarte obosiți. Mai aveam de străbătut circa doi kilometri. La un moment dat Victor se opri și începu să scormonească într-un mușuroi de termite, de unde scoase doi pumni de alune cola, oferindu-ne fiecăruia dintre noi cîte una, ca să ne refacem forțele.

— „Frigiderul pigmeilor”, rosti el arătînd spre mușuroiul de termite. Păstrează mult timp alunele fără să se strice.

Alunele copacului cola nu sînt prea gustoase, în schimb au miraculoasa proprietate de a alunga oboseala.

Ne înțelegeam cu pigmeii prin intermediul unui translator din tribul boteka: bucătarul nostru François.

— Diseară pigmeii dau un spectacol, ne informă el într-o zi.

Și, într-adevăr, nici nu se înnoptase bine, cînd o orchestră alcătuită din patru instrumente: calabas, chitară și două bucăți de bambus, începu să cînte. Calabasul e un vas pentru apă meșterit din tîgvă de dovleac. Chitara — o bucată de bîrnă cu o plăcuță din care pornesc niște liane, cu creștături la capătul de sus. Creștăturile folosesc la ridicarea și coborîrea strunelor. Chitara atînge strunele cu un bețișor. Un alt instrumentist sufla în calabas și lovea în el tot cu un bețișor. Ceilalți doi suflau cu toată puterea în tulpinele de bambus, după care le izbeau de pămînt.

La un moment dat, de instrumentiști se apropie mai întîi o dansatoare, le șopti ceva și începu să danseze la picioarele lor. Uneori atîngea cu tălpile picioarelor muzicanților așezați pe o bîrnă.

— Dansează așa de aproape de ei ca să audă mai bine muzica — mă lămurii François.

Dansatoarele pigmei sînt bine făcute. Cuceresc prin mișcările lor plastice, prin grația trupului și a miînilor. Tălpile picioarelor, foarte mari, nu se armonizează însă de loc cu siluetele zvelte ale dansatoarelor. Dar cum să nu se umfle, dacă femeile trebuie să umble

toată ziua prin bălți și prin hățșurile junglei și să care greutăți pe cap.

Din cînd în cînd, de cite o dansatoare se apropia de un bărbat și o mîngia pe spate.

— Așa își exprimă pigmeii admirația față de femeile care dansează frumos, imi șopti François.

...Pe la mijlocul lunii octombrie începură ploile. Ploaia începea seara, continua să cadă toată noaptea și se oprea dimineața. Pădurea mustea de umezeală ca un burete. Rîurile începură să se reverse. Lucram în condiții foarte grele. Încît într-o zi ploioasă, după ce ne-am luat rămas bun de la pigmei, a trebuit să părăsim jungla.

V. Eliseev

SINGAPORE

Orașul orhideelor

Am călătorit pînă la Singapore cu un „Il-62”, care inaugura o nouă linie internațională a Aeroflotului. Cinasem acasă, la Moscova, apoi a doua zi dimineața, devreme, am băut o cafea pe aerodromul din Delhi, iar la prînz avionul a aterizat la Singapore, după numai circa 12 ore de zbor.

De la bordul avionului zărim mica insulă și digul care o leagă de continent. În dreapta, îndărătul unei fișii de apă se profilează insulele acoperite de păduri dese ale Indoneziei. Privit de sus Singapore pare acoperit de niște pete roșcate. Mai întîi am crezut că e vorba de o vegetație specifică regiunii, dar apoi mi s-a explicat că sînt terenuri văduvite de păduri, în care solul, lateritic, a rămas pustiu. Mai tirziu am auzit o legendă despre culoarea neobișnuită a solului. Cu mult timp în urmă, spune legenda, niște invadatori au trecut insula prin foc și sabie; solul s-a îmbibat de sînge și de atunci păstrează această culoare...

Piețele, străzile și bulevardele și-au păstrat vechile nume: Raffles Place, Raffles Quay, Victoria Street, High Street, Short Street, Scotts Road, Orchard Road, Devonshire Road... Faleză, pavată cu dale de diverse culori și asaltată seara de vizitatori, ca orice faleză, se numește Queen Elizabeth Walk.

Dar ce lume pestriță forfotește pe aceste străzi și bulevarde cu nume englezești! Un adevărat caleidoscop. Cei mai numeroși sînt chinezii, care alcătuiesc aproape trei sferturi din cele două milioane de locuitori. Apoi, ca importanță numerică, urmează malayezii. Conform unor date de la sfîrșitul anului trecut, ei reprezintă 14 la sută din populație. Indienii și pakistanezii alcătuiesc cam opt la sută; mulți dintre ei sînt comercianți, dar și liber profesioniști, funcționari etc. Din rîndul sikhșilor, cu bărbi și turbane tradiționale, se recrutează, conform obiceiului, paznicii. În sfîrșit, în oraș mai trăiesc 20.000 de europeni și cam tot atîția eurasiatici.

De altfel Singapore are patru limbi oficiale: malayeza, chineza, tamila și engleza (pentru corespondența administrativă). Emisiunile de radio și televiziune sînt difuzate și ele în aceste patru limbi, utilizate de asemenea în școli și presă.

Arhitectura orașului e și ea foarte variată. Edificii masive, în stil victorian, care adăpostesc instituții guvernamentale, bănci, birouri ale unor mari firme alternează cu vile înecate în verdeață. Sînt apoi cartiere cu clădiri vechi, cu un etaj, în stil oriental. La parter se află sumedenie de prăvălii. Deasupra unei dughene cu marfă de

proastă calitate se poate citi această firmă: „Superdepartamentul Store”. Proprietarul prăvăliei are ori simțul umorului ori suferă de grandomanie.

Parterele acestor case sînt foarte aglomerate. Prin ferestre sînt scoase afară prăjini lungi cu rufe puse la uscat; cămăși roz, pantaloni verzi, bluze portocalii fluturî în vînt ca niște drapele. La o fereastră se află un stor multicolor, o colivie și o siluetă zveltă. La alta, un bătrîn sikh cu turban și barbă albă socotește la abac; jos, la intrare, o firmă anunță: „Bakit, Singh et Co, casă de amanet”.

Seara, orașul suferă o metamorfoză. Pe străzile din cartierele chinezești apar cărucioare și tarabe. Este Pazar Malam sau Bazarul nocturn, în care ce nu se vinde? Pește uscat și tranzistoare, mătăsuri și medicamente, piepteni și discuri, legume și pantofi, reviste vechi și ceasuri de aur etc., etc. În birturi improvizate în aer liber se fierb pe loc legume, orez, fructe de mare, bucăți de carne.

Circa trei sferturi din populație lucrează în comerț și în ramurile înrudite.

Afluența de turiști (circa 300.000 în 1968) conferă orașului o trăsătură specifică. Orașul are, bunăoară, un mare număr de hoteluri, iar altele sînt în curs de construcție. Turiștii sînt atrași de farmecul oriental și de curiozități ca, de exemplu, Grădina botanică cu splendide plante tropicale și mici maimuțe domestice. Sau faimosul „Tiger Balm Garden” cu figurine de ghips destul de rudimentare reprezentînd animale rare sau fantastice. În plus, deși se află aproape de ecuator (circa o sută de kilometri), Singapore nu suferă de o căldură înăbușitoare.

Orhideele sînt omniprezente. Splendide buchete împodobesc holurile hotelurilor și mesele restaurantelor, femeile poartă orhidee în păr, monezile au același motiv floral...

Centrul sistemului sanguin al orașului, fără de care el n-ar putea dăinui, este portul cu șantierele lui navale, cu cheiurile, docurile sale. Odinioară, malayezii îi spuneau Tumasik: orașul mării. Acum portul se situează pe locul cinci în lume în privința tonajului vaselor care ancorază în rada lui. Singapore este realmente cheia drumului maritim între Occident și Orient.

Portul natural e dotat cu bazine bine amenajate și cu cel mai modern echipament portuar. Nave care deservesc peste 100 de mari linii maritime fac sistematic escală la Singapore. Traficul crește cu fiecare an ce trece.

O plimbare, cu barca cu motor, prin rada portului lasă o impresie de neuitat. Tot golful e semănat cu vase: mari pacheboturi și petroliere gigantice, cargouri — neobosiți truditori ai mării — și vase mici de cabotaj. Iar printre ele mișună bărci cu și fără motor și jonci cu un ochi imens desenat la pupa, ca să alunge duhurile rele.

În fața cheiului principal — extins după dobîndirea independenței — sînt ancorate 30 de nave. Lucrările de încărcare-descărcare sînt în toi. Macarale uriașe ridică și depun în cala vaselor lăzi grele, butoaie, baloturi. Dar strălucul să nu încerce a cerceta mai deaproape mărfurile manipulate, căci ar fi complet derutat vîzînd că o seamă de cargouri descarcă cauciuc sau copra, iar altele încarcă cauciuc și copra. Explicația e următoarea: Singapore este un port de tranzit. Multe mărfuri care vin din țări vecine, mai ales din Malayezia, Indonezia și Thailanda, sînt acolo triate, iar unele chiar prelucrate și reexpediate.

Se muncește zi și noapte, neîntrerupt. Bratele de oțel ale macaralelor urcă și coboară neîncetat, camioane și trenuri de mărfuri vin și pleacă, antrepozitele uriașe se umplu și se golesc...

Boris Izakov

Fără cuvinte

globul
globul globul
globul globul globul
globul globul globul globul
globul globul globul globul
globul globul globul globul
globul globul globul globul
globul globul globul globul

Poșta medicului

(Urmare din pag. 8-a)

ȘTEFAN ALEXANDRU — București :

1) Studiați metodele și exercițiile din monografia „Culturismul” de Lazăr Beroga, apărută în editura C.N.E.F.S. 2) Tăuțitul urechilor (tinitus) poate fi vindecat radical dacă se precizează cauza. Admițând totuși că s-ar datora unui început de timpanoscleroză consecutivă otitelor repetate, tratamentul actual folosește cu succes factorii lipotropi și lipocaiici, asociați cu heparină (200—300 mg/zi, intravenos, timp de 8 zile). Ultima „descoperire” în tratamentul zgomotelor auriculare este Lipoflavinoïd (3 tablete/zi, timp de 20 de zile, cu pauză de o lună), produs ce se obține pe bază de prescripție medicală. Rezultate bune dă tratamentul prin agenți fizici : diatermie, ultrascurte, ionizări cu novocaină sau cu iodură de potasiu, ultrasonoterapie. Ca sedative : Pasifloral, 3—4 lingurițe/zi asociat cu vitaminoterapie intensivă (vitamina PP, 2—3 cpr/zi, vit. B₁, B₁₂, E, A). 3) După părerea noastră sînt fenomene de astenopie (oboseală vizuală), totuși se impune un examen oftalmologic.

VICTORIA — Pitești : Loțiunea utilizată este bună dar, din păcate, epidermofitiile localizate în această regiune sînt adeseori rezistente la tratament. După tamponarea cu această loțiune, aplicații de mai multe ori pe zi local, pomada Jadit H (sau P), care se obține pe bază de prescripție medicală.

D. M. — Sibiu : Lupusul eritematos (eritematodes) sau boala lui Cazenave, cum se mai numește, este o dermatoză cronică, cu o evoluție foarte lungă, dar cu un

prognostic bun, a cărei cauză nu este încă precizată. Dermatologii sovietici Bemener și Maškilleison o consideră ca o reacție cutanată alergică de natură predominant actinică, provocată de razele soarelui, la care concură și alte cauze (modificări metabolice sau infecții, tulburări gastrice, hepatopatii, infecții streptococice etc.) Inconvenientul principal al bolii este localizarea ei pe față și pielea capului, unde provoacă alopecii (cheli) definitive. Trebuie să evitați contactul pielii cu razele solare. Ca tratament specific, Avloclorul sau alte antimalarice, de tipul Clorochinului (Nivaquina, Mepacrin, Acrihin, Atebrin, Quinacrin etc.) care sînt bine tolerate și au dat rezultate bune (60-70 ctg/zi, pînă la pâlirea eritemului, după care se scade progresiv continuîndu-se tratamentul citeva luni). Ca tratament general : administrare intravenoasă de săruri de aur (Solganal, Sano-crysin etc.), săruri de bismut (Bismosal), 14-16 injecții i.m. în serii repetate, acid nicotinic, sulfamide, iar ca medicație ajutoare Rutosid 2 cpr/zi, vit. C, vit. B₁₂. Ca tratament local, badijonarea placardelor cu o soluție de hidrat de potasiu 2% în alcool 80%, urmată după citeva minute de un tamponament cu o soluție compusă din cloroform 9 părți și alcool 1 parte. Se repetă de mai multe ori la intervale de 3—4 zile.

C.S.T. — Pașcani : În ptotza renală (rinichiul mobil) este indicată purtarea unei centuri abdominale cu pelotă, plus o medicație stenică sau o cură de îngrășare, acolo unde starea fizică a bolnavului o cere. Cînd suferința provocată de mobilitatea rinichiului este greu de suportat și există și pericolul instalării unor complicații este necesară intervenția chirurgicală — nefropexia — constînd în repunerea și fixarea rinichiului în loja lui.

25-30%
 Reduceri de prețuri la
TÎRGIUL DE VARĂ

PROFITATI DE OCAZIE — ULTIMELE ZILE!

- Realizați efectiv importante economii cumpărînd la prețuri reduse :
- **SORTIMENTE DE ARTICOLE PENTRU LITORAL ȘI STRANDURI** : costume și chiloți de baie cu croială și desene moderne, pentru toate vîrstele ; pălării și șepci de vară — sezon 1969 ; sacoșe elegante și utile — folio, pvc, litoral.
- **CONFECȚII FEMEII** : rochii, fuste de vară, bluze și rochii de casă.
- **CONFECȚII DE BARBAȚI** : costume, sacouri, pantaloni lungi de bumbac, cămăși fantezi de vară cu mincă lungă, cămăși cu mincă scurtă și bluzoane din olandină și zefir caro.
- **INCĂLȚĂMINTE** : pantofi cu fețe de piele presată și imitație de impletitură pentru bărbați, sandale din fețe de piele cu talpă de cauciuc, încălțăminte de vară din plasă relon și din diferite textile pentru femei și copii.

CINE-I OM CU CHIBZUIALA, NU UITA TIRGIUL DE VARĂ!

Combinatul pentru fibre artificiale

BRĂILA

CFA

Produce și livrează pe bază de repartitie

- Celofibră tip lînă
- Celofibră tip bumbac
- Rețele cord de mare rezistență
- Confecții din celofan normal tratat și hirtie pungi sau coli de orice dimensiune de la 1—4 culori pentru ambalarea produselor de larg consum, cu emblema și textul indicat de beneficiar, în orice cantitate și prompt.
- Sulfat de sodiu

CEREȚI

ÎNCĂLȚĂMINTEA

ȘI ARTICOLELE

DE MAROCHINĂRIE

produse de
 întreprinderea

13 DECEMBRIE-SIBIU

COMPLEXUL
 PENTRU INDUSTRIALIZAREA
 LEMNULUI

PRODUCE :

PLACI AGLOMERATE CU RĂȘINI
 UREOFORM-ALDEHIDA DIN AȘCHII
 DE LEMN TRIPLU STRATIFICAT

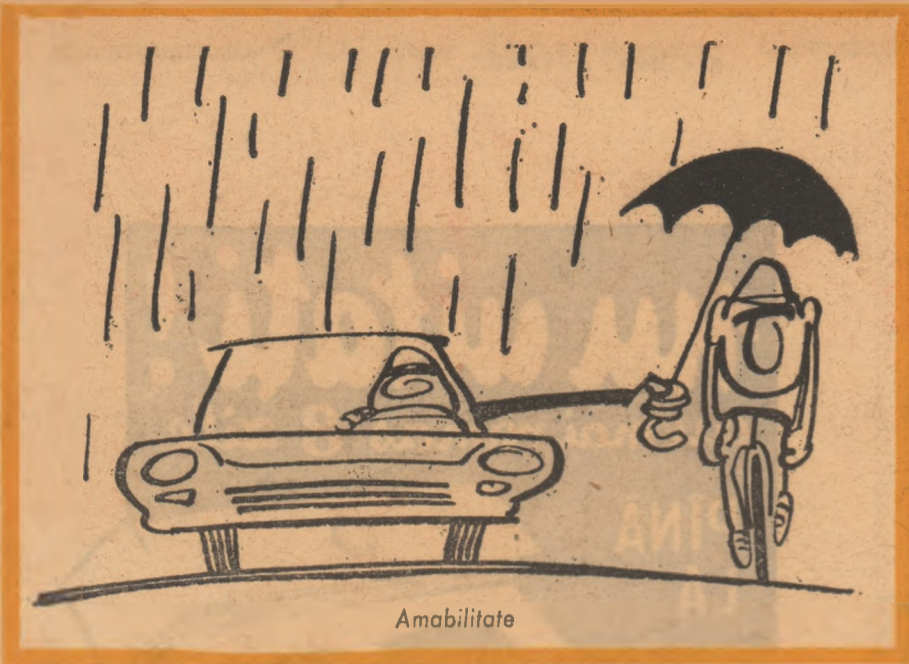
Economice, stabile, grosimi uniforme,
 randament sporit la croire, perfect plane,
 formate practice, se pot furnizui etc.

DOMENII DE UTILIZARE

- Mobilier • platoane • pereți despărțitori
- amenajări interioare • vagoane tramvaie
- lambriuri • construcții navale etc.

Greutate specifică
 600 kg/mc
 Grosimi : 8, 10, 12, 16,
 18, 19, 22, 25 mm
 Formate : 3660/1830 ;
 1830/1830 ; 2440/1830 ;
 1220/1830 mm

C.I.L.
 BRAILA

Amabilitate

A fost grozav!

După micul dejun, programul de activitate al grădiniței de copii a continuat nestinjenit.

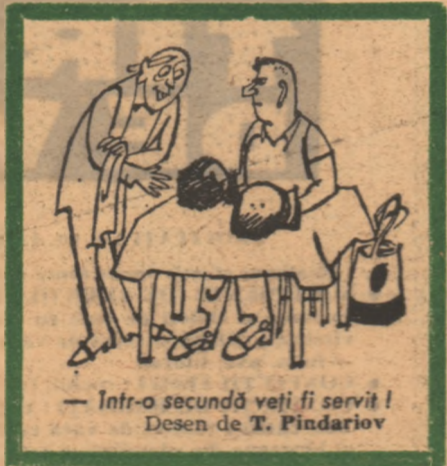
Vitea a început să construiască o casă din cuburi, Ira să-și legene păpușa, iar Liuda să-și depeze amintirile vechi de vreo paisprezece ore.

— Ieri a fost ziua mea de naștere, a spus ea, scoțind din buzunarul șorțului trei mandarine și șase bomboane. Am împlinit cinci ani. Mama mi-a făcut cadou șorțulețul ăsta, iar tata o bicicletă cu două roți. Pe urmă tata a spus: „Ziua de naștere a singurului nostru copil trebuie sărbătorită cum se cuvine”, iar mama i-a răspuns: „Atita îți spun: să nu cumperi votcă și vin ca pentru un regiment”, iar tata a spus: „De ce nu înțelegi că am să mă simt prost dacă oaspeții au să rămână fără băutură?” Pe urmă tata s-a dus după cumpărături, iar mama a început să coacă plăcinte. Pe urmă au început să vină mușafiri, o mulțime de tanti și neni cu jucării. Tata a spus: „Acum fata noastră poate să strice cite o păpușă pe zi”, iar mama i-a spus încet: „Idiotule”, apoi a zîmbit și a spus tare: „Poftiți la masă, dragi oaspeți!” Toți s-au bucurat și s-au așezat în jurul mesei, au turnat votca în pahare, iar mie mi-au dat limonadă. Nenea Goșa s-a sculat și a spus: „Urăm micii noastre sărbătorite să aibă toate însușirile frumoase ale prietenilor ei mai virșnici”, pe urmă toți au băut. Apoi au început să mănince și și-au umplut paharele din nou, iar eu m-am dus în colțul meu cu jucării și am așezat păpușile una lângă alta și le-am spus că n-am să stric nici una.

Mușafirii au băut pe urmă în sănătatea mamei, în sănătatea tatii, a bunicii, a bunicului, a mătușii Gava... Pe urmă un nene coleg cu tata a spus: „Să bem pentru prietenie”, iar un alt nene, tot coleg cu tata, a spus: „Prietenii prietenilor noștri sunt prietenii noștri”, iar primul nene a întrebat: „Ce vrei să spui cu asta?”, atunci tata a spus: „Vă rog nu vă certati. Să bem pur și simplu!” Și toți au băut. Pe urmă nenea Goșa a început să cînte „Vinul e bucuria noastră”, iar al doilea nene a spus că nenea Goșa cîntă ca un aspirator. Iar nenea Goșa a spus acestui nene că e măgar... Intre timp nu știu de ce bunicul s-a culcat sub masă și de acolo i-a cerut bunicii un pahar cu votcă, dar bunica a adus din bucătărie făcălețul și a spus: „Vezi asta?” Bunicul s-a făcut că nu vede făcălețul și a adormit. Atunci nenea Fedea, despre care tata a spus că-i trage clopotele lui tanti Nona, prietena mamei, a spus că în sufletul lui se simte ca un persi... persi... parști-gidi-dator și a început să arunce în tavan paharele de pe masă și a spart două, iar mama a spus: „Nu face nimic, continuă-ți valer!” și s-a dus la bucătărie să bea valeriană. Atunci i-am spus mamei că eu cînd am spart o ceașcă am mincat bătaie, iar nenea Fedea a spart două pahare frumoase, de ce nu-l bate? Mama m-a tras de ureche. Eu însă n-am plîns și m-am dus să mă joc cu păpușile. Tata a umplut paharele tuturor și a spus: „În sănătatea frumoaselor noastre femei”, iar nenea Kolea a spus: „Ai uitat s-o excluzi pe nevastă-mea”. Atunci tanti Nina s-a sculat de la masă și a dat să plece, nenea Kolea a alergat însă după ea, dar pe drum s-a rătăcit și a ajuns sub masă alături de bunicul. Iar tanti Nina s-a supărat și n-a plecat. Primul nene a umplut din nou paharele și a strigat: „Să bem pentru dragoste!”, iar al doilea nene a spus: „Secătură!”. Atunci primul nene a băut de unul singur, a mincat o bucată de plăcintă, pe urmă s-a apropiat de al doilea nene și l-a

apucat de guler și l-a tîrît spre ușă. Pe urmă din apartamentul vecin a ieșit un nene și a strigat: „Huo-o, derbedeilor!” și l-a înhățat pe amindoi neni și l-a imbrîncit pe scară. Atunci tanti Nina a spus: „E timpul să plecăm”. Iar tata l-a scos de sub masă pe nenea Kolea și a spus: „Copăcel, bătrîne!” Iar nenea Kolea a spus: „Să bem pentru tranzistori!”, iar tanti Nina a spus că o să stea de vorbă acasă cu bețivanul ăsta. Tanti Gava m-a sărutat și a plecat. Iar bunica a spus bunicului: „Haide, mișcă-te, ai să sforăi acasă”. Iar bunicul s-a trezit și a spus: „Mașenka, mi-e sete!” Bunica s-a încrunțat rău de tot și atunci bunicul a ieșit de sub masă și s-a îndreptat în patru labe spre ușă. În cameră s-a făcut liniște. Pe urmă au intrat tata și mama și tata a spus: „A fost grozav!” Iar eu m-am dus la culcare...

A. Ciarkov

— Intr-o secundă veți fi servit!
Desen de T. Pindariov

Un om binevoitor

— Dumneata ești, Ivan Timofeevici? Alo! Nu se-aude! Cum cine sint? Nu mă mai recunoști? Asta-i bună! Cîț ai fost sănătos mă recunoșteai și cum ai intrat în spital mă întrebi cine sint. Sau poate ești grav bolnav? Sint Grigori Savun. Păi vezi! Și mai ziceai că așa și pe dincolo!

Dar ce-l cu dumneata? Ți-e schimbată vocea. Poftim? Am spus că ți-e schimbată vocea. Nu a mea, a dumitale, că doar dumneata ești bolnav. Eu, slavă domnului, sint sănătos tun.

Ți transmit salutări. Cum de la cine? De la mine. Credeai că de la altcineva? Nu-ți face iluzii. Nimeni nu s-a interesat de dumneata.

Cum merge motorul? Adică inima? Prost?! Vai-vai-vai! Principalul e să fii calm. Și mai e ceva. Ți-o spun ca

intre prieteni. Trebuie neapărat să le dovedești că nu ești un simulant. Alo! Mă auzi? De ce taci? De ce respiri așa de greu, Ivan Timofeevici? Eu te cred. uite, mă jur că te cred, dar alții, știu cum sint oamenii...

Știu eu dacă au să vină să te viziteze? Nu pun mina în foc pentru nimeni. De altfel și eu sint ocupat pînă peste cap. Fii sigur, însă, că dacă te-ar scoate cu picioarele înainte, ar da năvală cu toții ca la urs. Ha-ha-ha! Cum de ce rid? Păi nu-i de ris, spune și dumneata? Imaginează-ți scena și ai să te tăvălești pe jos de ris.

Vezi-ți de sănătate, ascultă ce-ți spun, nu sta în curent. M-ai auzit? Alo! Poftim? Ce face directorul? Nu-i purta dumneata de grijă. Bănuiesc că nici lui nu-i pasă de dumneata. Nu știu nimic, dar imi închipui. Deocamdată nu poate să te dea afară, că ești la spital. Asta-i!

Iar birii? Dar ce-i cu respirația dumitale, Ivan Timofeevici? Te pome-nești că ești bolnav de-a binelea? Ascultă ce-ți spun, ca între prieteni. Nu te gîndi la nimic rău. Vezi-ți de sănătate, celelalte s-or aranja într-un fel. Avem și sindicat, ce naiba!

Nu, n-am văzut-o pe soția dumitale. Se descurcă ea, fii liniștit. E încă tî-nără și frumoasă. Femei ca dînsa nu rămîn văduve mult timp. Ți aduce mîncare o dată la două zile? Mă rog, e bine și așa. Inseamnă că are conștiință. Parcă nu știi că sint neveste care își părăsesc soții înainte ca bieții oameni să-și dea duhul?

Alo, dar ce-i acolo, Ivan Timofeevici? Am auzit o bufnitură! Nu cumva ai căzut? De ce taci? Te-am întrebat dacă ai căzut? Of, ce oameni! Ii întreb de sănătate, li consolezi, le dai sfaturi, și ei se comportă ca o domnișoară de pension. De acum înainte nu mai stau de vorbă decit cu oameni sănătoși. Aștia măcar rezistă.

I. Sociveț

Ecoul

Nu demult, hoinărind prin munți, am nimerit într-o vale celebră prin ecoul ei. Orice turist putea să strige cît îl ținea gura, iar ecoul îi răspundea. În afară de asta, în sus-amintita vale drumeților li se oferea smîntînă proaspătă și caș dulce într-un cadru pitoresc alcătuit din coliba bătrînelui Djodjovnița.

Respectînd dar tradiția, mi-am umplut plămîinii cu aer și am răcnit:

— Hei, hei, hop, hop!

Dar, nimic. Nici urmă de ecou. Am privit în jur nedumerit și abia atunci am zărit un ins în uniformă.

— Ecoul răspunde numai contra plată, mă informă el.

— Cum adică? Păi, pînă acum răspundea pe gratis!

— A fost, dar s-a terminat. Acum ecoul e subordonat industriei locale și funcționează pe alte principii.

— Bine, plătesc.

Insul în uniformă îmi arătă poteca care ducea spre coliba bătrînelui Djodjovnița. Coliba fusese radical renovată și acum arăta foarte chipeșă. Înăuntru erau birouri. Un funcționar îmi controlă buletinul de identitate, apoi completează o chitanță și-mi spuse să mă duc la casierie. După ce am plătit ce se cuvea, chitanța mi-a fost împodobită cu o ștampilă, iar eu trimis la contabilitate, unde suma achitată trebuia să fie înscrisă în registru. Apoi am trecut pe la contabilul-șef care și-a pus semnătura pe chitanță. După aceea m-am dus din nou la primul funcționar care, pe baza chitanței semnate și ștampilate, mi-a eliberat o altă chitanță cu inscripția: „Achitat pentru un singur ecou”.

Am ieșit din colibă, am înmînat chitanța insului în uniformă, apoi am inspirat adînc și am răcnit:

— Hei, hei! Hop, hop!

Nici un răspuns.

— La unsprezece începe, mă lămuri uniforma.

— Înainte nu avea ore fixe, m-am enervat eu. Dar ce puteam face? M-am așezat pe un pietroi. Pînă la unsprezece mai era o oră și jumătate.

... umor umor u,
r umor umor umor u,
umor umor umor umor u,
ior umor umor umor u,
umor umor umor umor u,
nor umor umor umor u,
r umor umor umor umor u,
mor umor umor umor u

— Ei, înainte. Înainte făcea pe ecoul Valka Djodjovnița, îmi explică omul în uniformă. Iar bătrînel Djodjovnița, taică-său, vindea smîntînă și caș dulce. Și treaba mergea strună.

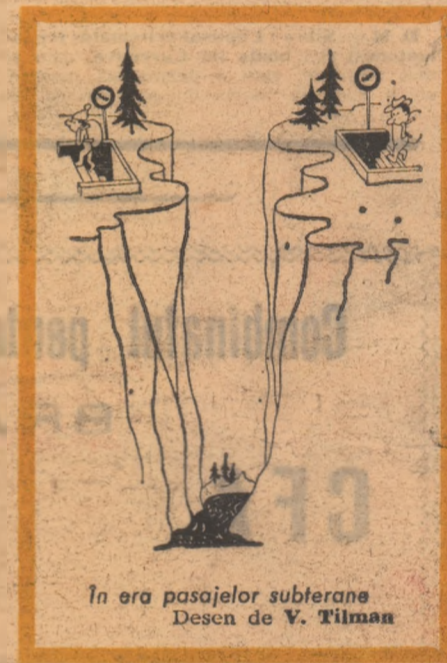
Cînd se făcu unsprezece am tras din nou aer în piept și am răcnit:

— Hei, hei! Hop, hop!

— Alo, alo! Da-da-da!

— Ce inseamnă asta? m-am supărat de-a binelea. Ce tot îndrugă ecoul ăsta? Eu am strigat cu totul altceva!

— Ei, să vedeți, e nou în meserie, mă

În era pasajelor subterane
Desen de V. Tilman

lămuri omul în uniformă. E un fost director. Ni l-au trimis de la centru. E obișnuit omul cu ale lui.

— De ce nu l-ați lăsat pe Valka Djodjovnița? A fost un bun specialist.

— N-a fost chip să-l ținem de cînd cu industria locală. Se învățase prost băiatul. Tîcluia chitanțe false, ba chiar trîgea la măsura în orele de serviciu și răspundea anapoda.

— Păcat. Grozav aș fi vrut să aud un ecou ca toate ecurile. Sint gata să plătesc înzecit.

— Hm, făcu omul în uniformă. Atunci cine știe, are să vă răspundă chiar președintele în persoană.

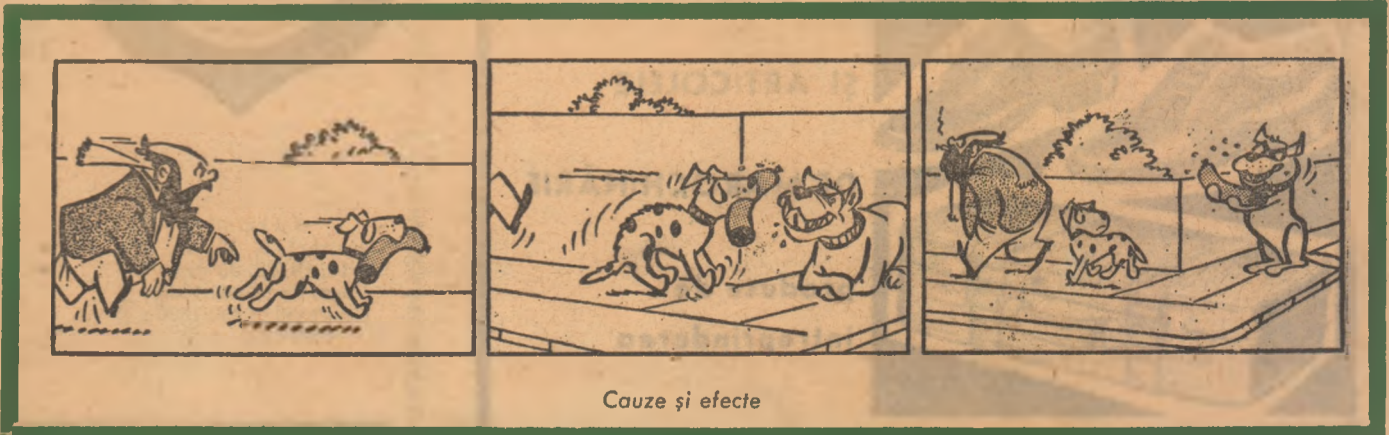
Și omul meu se făcu nevăzut cîteva clipe, apoi reapăru și-mi făcu un semn cu capul că totul e în ordine.

— Hei, hei! Ho, hop! am răcnit plin de speranță.

— Heei! se auzi prelung răspunsul de undeva din birou. Și atît.

— Lua-l-ar naiba de ecou! am exclamat plin de năduf și am plecat dezamăgit. Într-un ungher al sufletului nătream însă speranța că dacă aș descrie amănunțit pățania, rîndurile mele n-ar rămîne fără ecou.

I. Osenka

Cauze și efecte